

εν αιθρία

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

Απρίλιος Μάιος 2020 - 30ος Χρόνος

Σαχτούρη 64 • 26222 Πάτρα • Τηλ & Fax : 2610321010 • email: oikipa@otenet.gr • site : http://www.oikipa.gr/

Περιβαλλοντική πανδημία σπέρνει τώρα η κυβέρνηση!

Στιγμιότυπο από τη συμβολική κινητοποίηση της ΟΙΚΙΠΑ κατά της ψήφισης του Ν/σ στην πλατεία Γεωργίου τη Δευτέρα 4-5-2020.

Η αναμενόμενη ψήφιση του πολυνομοσχεδίου με τον τίτλο «Εκσυγχρονισμός Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας» από την κυβέρνηση, σε μια πρακτικά κλειστή Βουλή, λόγω καραντίνας, και παρά τις αντιδράσεις του συνόλου των περιβαλλοντικών οργανώσεων και επιστημονικών φορέων της χώρας, δημιουργεί πρωτόγνωρες συνθήκες στα «περιβαλλοντικά χρονικά». (Η «εν αιθρία» βρισκόταν στο τυπογραφείο μία ημέρα πριν από την ψήφιση του Ν/σ).

Το ψευδεπίγραφο πολυνομοσχέδιο του ΥΠΕΝ, μόνο εκσυγχρονισμό της περιβαλλοντικής νομοθεσίας δεν κάνει, θέτοντας το φυσικό περιβάλλον της χώρας μας σε πρωτοφανή κίνδυνο, καθώς για πρώτη φορά, μεταξύ άλλων προβλέπονται:

Υποβαθμίζονται οι **φορείς διαχείρισης** και φύλαξης προστατευόμενων περιοχών.

Ανοίγει ο δρόμος για λατομεία, ξενοδοχεία σε περιοχές Natura 2000!

Γίνεται απόπειρα νομιμοποίησης χιλιάδων αυθαιρέτων σε δασικές εκτάσεις και ρέματα με αντισυνταγματικές ρυθμίσεις.

Οι Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων θα ελέγχονται από ιδιώτες, που θα επιλέγει και θα πληρώνει ο...επενδυτής.

Επιτρέπονται ρητά οι εξορύξεις πετρελαίου και αερίου μέσα σε ζώνες διαχείρισης οικοτόπων και ειδών.

Οι εταιρίες εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων μπορούν να χρησιμοποιούν εκτάσεις που ανήκουν στο Δημόσιο ή στους ΟΤΑ, χωρίς να απαιτείται η συναίνεσή τους!

Οι τωρινές κινητοποιήσεις στην Πάτρα, την Αθήνα και σε όλη την Ελλάδα κατά του αντιπεριβαλλοντικού νομοσχεδίου είναι μόνο η αρχή.

Ο αγώνας του οικολογικού κινήματος τώρα ξεκινάει, για να αντιμετωπιστεί η περιβαλλοντική πανδημία, που σπέρνει η κυβέρνηση, στο όνομα της ανάπτυξης!

ΕΝ ΜΕΣΩ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ ...«ΕΝ ΑΙΘΡΙΑ»!

Δύο μήνες μετά την τελευταία έκδοση της «ΕΝ ΑΙΘΡΙΑ», το τοπίο στην Ελλάδα και στον κόσμο είναι εντελώς διαφορετικό. Τα λίγα σχετικά κρούσματα στις αρχές Μαρτίου έχουν μετατραπεί σήμερα σε ένα τσουνάμι με εκατομμύρια ασθενείς και εκατοντάδες χιλιάδες νεκρούς.

Μέσα σε αυτή τη ζοφερή ατμόσφαιρα ήταν φυσικό να αναστείλουμε την έκδοση του Απριλίου, ξεκινώντας σήμερα την επανέκδοση, παράλληλα με τη μετάβαση σε μια νέα πραγματικότητα, που καλούμαστε να διαχειριστούμε με υπευθυνότητα και ψυχραιμία.

Σε αυτό το φύλο κυριαρχούν, όπως είναι φυσικό, ειδήσεις και σχόλια που αφορούν στον COVID 19, και την σύνδεσή του με την **υποβάθμιση των φυσικών οικοσυστημάτων**. Υπάρχουν βεβαίως και άλλες περιβαλλοντικές ειδήσεις, γιατί η κλιματική κρίση δεν είναι μια παροδική πανδημία, αλλά μια ολέθρια πορεία στην καταστροφή...

Κλείνοντας αυτό το σημείωμα, να **επισημάνουμε την ανάγκη ανανέωσης της συνδρομής σας**. Οι μηδενικές εισπράξεις του προηγούμενου διμήνου ήταν μεν αναπόφευκτες, αλλά οι οικονομικές υποχρεώσεις για τη συνέχιση της έκδοσης παραμένουν πιεστικές και αναγκαίες...

Κατανοώντας την κακή ψυχολογία και τη δυσμενή οικονομική συγκυρία που βρισκόμαστε, ευελπιστούμε στην άμεση ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΗΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ, που μπορεί να γίνει μέσω της οικονομικής σας ενίσχυσης. Ευχόμαστε Υγεία και καλή συνέχεια!

Η συντακτική επιτροπή

Η καταστροφή της φύσης υπεύνη για τις πανδημίες

Με αφορμή την πανδημία του **Κορωνοϊού** πλήθος επιστημονικών εργασιών και άρθρων του διεθνούς τύπου παραθέτουν στοιχεία, σύμφωνα με τα οποία η ολοένα **αυξανόμενη απώλεια βιοτόπων και βιοποικιλότητας** στον πλανήτη είναι εκείνη

που πιθανότατα διευκολύνει τη μεταφορά παθογόνων για τον άνθρωπο οργανισμών, οδηγώντας σε **επιδημίες**, που στο μέλλον ενδέχεται να γίνουν ανεξέλεγκτες.

Μόνη λύση η προστασία της άγριας ζωής και των ενδιατημάτων της.

Διαβάστε:

- Στις σελίδες 8 και 9 το αποκαλυπτικό άρθρο της Της **Sonia Shah** για τη σχέση της οικολογίας και των πανδημιών.

- Στη σελίδα 10 την παρέμβαση της **Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρίας** με θέμα: Η καταστροφή της φύσης υπεύνη για τις πανδημίες.

Οι ασύμμετρες απειλές απαιτούν παγκόσμια διακυβέρνηση!

34 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΤΣΕΡΝΟΜΠΙΛ

Η έκρηξη ενός από τους πυρηνικούς αντιδραστήρες του συγκροτήματος του Τσερνομπίλ στη Σοβιετική Ένωση του 1986 υπήρξε ένα από εκείνα τα γεγονότα που οδηγούν σε ιστορικές στροφές, οριοθετώντας εποχές. Η μεγαλύτερη πυρηνική καταστροφή που έχει γνωρίσει η ανθρωπότητα ρύπανε την ατμόσφαιρα με ραδιενέργεια σχεδόν 200 φορές περισσότερη από αυτήν που απελευθερώθηκε από τις ατομικές βόμβες στο Ναγκασάκι και τη Χιροσίμα. Το ραδιενεργό νέφος έκανε δύο φορές τον γύρο του πλανήτη, που μολύνθηκε για εκατοντάδες χρόνια με τα ραδιενεργά ισότοπα ακόμα να υποσκάπτουν την υγεία μας.

Η ανθρωπότητα συνειδητοποίησε ότι ο κίνδυνος της «ειρηνικής» χρήσης της πυρηνικής ενέργειας, και μάλιστα σε πλαίσιο ανελευθερίας και κρατικής μυστικοπάθειας, είναι ίσος, αν όχι μεγαλύτερος, με αυτόν των πυρηνικών όπλων. Η διαπίστωση έγινε ακόμη πιο τρομακτικά βέβαιη το 2011, όταν στη Φουκουσίμα της προηγμένης Ιαπωνίας συνέβη ένα ακόμη ανάλογο επιπέδου πυρηνικό γεγονός.

Σήμερα, με την ανθρωπότητα αντιμετώπιση με μια πρωτόγνωρα, για την μεταπολεμική περίοδο τουλάχιστον, **επιθετική πανδημία**, μια ασύμμετρη απειλή, που δεν γνωρίζει σύνορα, ούτε ξεχωρίζει ανάμεσα σε αναπτυσσόμενους και μη, η μνήμη και ο

προβληματισμός για τον πυρηνικό τρόπο τίθεται σε ένα νέο, πολύ ευρύτερο πλαίσιο.

Ασύμμετρες απειλές, όπως τα πυρηνικά, πολεμικά και «ειρηνικά», οι ολοφάνερα συνδεδεμένες με την αλόγιστη εκμετάλλευση της άγριας πανίδας πανδημίες, η ραγδαία εξελισσόμενη κλιματική ανατροπή και οι συνέπειές της στην ατμόσφαιρα και την υδρόσφαιρα, η απώλεια βιοποικιλότητας με ρυθμούς πρωτοφανείς στη γεωλογική ιστορία του πλανήτη, τείνουν να μας οδηγήσουν σε μια παγκόσμια κατάσταση, στην οποία οι κρίσεις θα είναι η κανονικότητα όλων, τόσο εκείνων που πάντα υπέφεραν όσο και εκείνων που νόμιζαν ότι είναι ασφαλείς.

Είναι επείγον να αναγνωρίσουμε ότι οι κίνδυνοι αυτοί, που ήδη μας απειλούν ως ζωντανό είδος, είναι αποτέλεσμα της «ύβρεως», της αλαζονικής αγνόησης των φυσικών ισορροπιών, που αποτελούν την κύρια όψη της συμπεριφοράς μας κατά την βιομηχανική εποχή. Αυτό θα είναι το πρώτο και αναγκαίο βήμα, για να σταματήσει αυτή η ξέφρενη πορεία προς την μετατροπή του γαλάζιου μας πλανήτη σε απέραντο νεκροταφείο για τα άλλα ζωντανά είδη, που δεν μπορεί να μας επιστρέψει κάτι διαφορετικό από τρόπο και θάνατο.

Η επέτειος του Τσερνομπίλ, μέσα στην παγκό-

σμια δίνη της πανδημίας, είναι ευκαιρία, για να καταλάβουμε και να ενεργήσουμε.

Να καταλάβουμε ότι οι ασύμμετρες απειλές που ζούμε αποτελούν ενόχτητα τόσο σε ό,τι αφορά στις αιτίες όσο και σε ό,τι αφορά στις δυνατότητες να τις αντιμετωπίσουμε, για να περάσουμε στην εποχή της βιωσιμότητας. **Και να ενεργήσουμε** αποφασιστικά, επενδύοντας σε ένα πράσινο μέλλον, όπως τόνισε στην ιστορική του τοποθέτηση για την φετινή Ημέρα της Γης ο Γ.Γ. του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτιέρρες. Ένα μέλλον, που να περιλαμβάνει όλους τους λαούς, γιατί είμαστε ΕΝΑ, το ίδιο, είδος.

Χρειάζεται γρήγορη και αποφασιστική στροφή προς τη βιωσιμότητα και την κοινή **παγκόσμια συνεννόηση και διαχείριση των κοινών απειλών**.

Για να χαρούμε το θαύμα της δικής μας ζωής πρέπει να σεβαστούμε το σύνολο του πλανήτη, τα οικοσυστήματα, τα άλλα ζωντανά είδη, πρέπει να οδηγήσουν τη ζωή και την πράξη μας αξίες, όπως η παγκόσμια αλληλεγγύη, η επιδίωξη της ευτυχίας με λιτά μέσα, **η πλήρης αντιστροφή του «κατακυριεύσατε την γη»**.

Γ. Κανέλλης

Η Οικολογική Κίνηση Πάτρας τιμά και πενθεί το Μανώλη Γλέζο

Η απώλεια μιας εμβληματικής προσωπικότητας της Εθνικής Αντίστασης, του Μανώλη Γλέζου, προκαλεί εθνική συγκίνηση και πένθος. Ο Γλέζος πρωτίστως προσωποποίησε το πατριωτικό θάρρος, αλλά και την ακούραστη, μέχρι και τις τελευταίες του ημέρες, συμμετοχή στη δημόσια ζωή, μέσα από την παράταξη, στην οποία συμμετείχε και τίμησε, την Αριστερά.

Η πολυσχιδής όμως δημόσια δράση του περιλάμβανε διακεκριμένη συμμετοχή και στο πεδίο των **οικολογικών ιδεών** και της αντίστοιχης δράσης. Θα ήταν σοβαρή παράλειψη, αν δεν εξάρουμε το πρωτοποριακό έργο, παράδειγμα προς μίμηση, αποτροπής των διαβρώσεων και ενίσχυσης των υπογείων υδροφορέων, που άψογα ολοκλήρωσε, με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση, στο νησί του, τη Νάξο, όταν διετέλεσε Κοινοτάρχης Απειράνθου.

Για μας, τα μέλη και τους **φίλους** της ΟΙΚΙΠΑ, είναι μεγάλη τιμή το ότι μας θεωρούσε φίλους του. Η γνωριμία μας ξεκίνησε το καλοκαίρι του 1997, όταν ως Κοινοτάρχης Απειράνθου Νάξου μάς προσκάλεσε στο νησί του, για να μας ξενα-

γήσει στα φράγματα υδρονομίας, που είχε κατασκευάσει, στο πλαίσιο του έργου που προαναφέραμε, πηδώντας ως έφηβος πάνω στα βράχια!

Ήταν τακτικός αναγνώστης της ΕΝ ΑΙΘΡΙΑ και έλεγε παντού με καμάρι για τα «**παιδιά του ΟΙΚΙΠΑ**» από την Πάτρα. Τον είχαμε καλέσει αρκετές φορές στην πόλη μας για εκδηλώσεις κοινωνικού και περιβαλλοντικού περιεχομένου και για την παρουσίαση του βιβλίου του «**Η συνείδηση της Πετραίας Γης**».

Μια αίθουσα στα γραφεία μας, που εδώ και χρόνια την έχουμε ονομάσει «**αίθουσα Μανώλη Γλέζου**», κοσμεύεται από εικόνα του αντιδιαβρωτικού έργου με ιδιόχειρη αφιέρωσή του «**στα παιδιά της Αιθρίας**».

Τιμούμε και πενθούμε τον Αγνιστή, τον Άνθρωπο, το αντιστασιακό σύμβολο, τον Οικολόγο.

Αιωνία του η μνήμη!

Οικολογική Κίνηση Πάτρας

Έφυγε απ' τη ζωή ο Περικλής Κοροβέσης

Ένας ακόμη φίλος της ΟΙΚΙΠΑ, ο Περικλής Κοροβέσης, έφυγε απ' τη ζωή σε ηλικία 79 ετών. Συγγραφέας, ποιητής, αντιστασιακός και πολιτικός της αριστεράς ο Περικλής Κοροβέσης έκανε γνωστό σε όλο τον κόσμο ότι η χούντα κάνει βασανιστήρια κατά των αντιπάλων της μέσα από το βιβλίο του «**Ανθρωποφύλακες**».

Η φυλακή και τα βασανιστήρια, που υπέστη από την 7χρονη δικτατορία, τον σημάδεψαν, και εκείνος έδωσε την προσωπική του απάντηση γράφοντας το βιβλίο «**Ανθρωποφύλακες**», ένα βιβλίο, που, με όλους τους αναγκαίους συνωμοτικούς κανόνες της εποχής, πέρασε τα κλειστά σύνορα της χώρας και εκδόθηκε στο εξωτερικό. Εικοσιπέντε πολυγραφημένα αντίτυπα στη Γενεύη ήταν

αρκετά να αφυπνίσουν ολόκληρη την Ευρώπη για το τι πραγματικά συμβαίνει στη χώρα, που γέννησε τη Δημοκρατία.

Πολλές φορές μέσα από την αρθρογραφία του στην «**Εφημερίδα Των Συντακτών**» είχε παρουσιάσει τη δράση της ΟΙΚΙΠΑ, τονίζοντας την αμεσοδημοκρατική και συμμετοχική της λειτουργία. Ήταν καλεσμένος μας στην εκδήλωση παρουσίασης του Λευκώματος για τα 30 χρόνια της Κίνησης, στην οποία (για λόγους υγείας) δεν μπόρεσε να παραστεί και μας έστειλε την ομιλία του.

Ο Περικλής Κοροβέσης μέχρι και την τελευταία στιγμή ήταν «**παρών**» στα πολιτικά και κοινωνικά δρώμενα, «**παρών**» με την πένα του – το τελευταίο κείμενό του στην «**Εφημερίδα Των Συντακτών**» δημοσιεύθηκε στις 7 Μαρτίου, υπό τον τίτλο, «**Άνθρωποι χωρίς υπόσταση**».

Αιωνία του η μνήμη!

Τέχνες & Πολιτισμός

Κάθε κρίση πρέπει να είναι μία πρόκληση για την κοινωνία, πρόκληση για αλλαγή νοοτροπίας, για προσαρμογή σε νέα δεδομένα και καταστάσεις, όπως οι βιολογικές και περιβαλλοντικές απειλές, ευκαιρία για ενδοσκόπηση και για την ανάπτυξη σωστών συμπεριφορών ως προς την προστασία της δημόσιας υγείας, του περιβάλλοντος και τις πρακτικές αλληλεγγύης προς τους πάσχοντες και τους αδύνατους.

Ένα από τα όπλα μιας σύγχρονης κοινωνίας είναι και η ψηφιακή τεχνολογία, η οποία, εκτός από την εξυπηρέτηση αναγκών, σε επαγγελματικό, επικοινωνιακό και επικουρικό επίπεδο, μπορεί να αποτελέσει ένα χρήσιμο μέσον πληροφόρησης, εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας σε καταστάσεις, όπως η καραντίνα, οπότε από την ασφάλεια του σπιτιού μας μπορούμε να έχουμε στη διάθεσή μας έναν ευρύ πολιτιστικό πλούτο.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον επιφυλακής και περιορισμού είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζουμε ότι η ψηφιοποίηση των συλλογών της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Πατρών είναι γεγονός!

Με στόχο την υλοποίηση μιας σειράς δράσεων, ώστε να διαμορφωθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για την ανάδειξη του πλούτου της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Πατρών σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, υλοποιήθηκε το έργο με τίτλο «Ψηφιοποίηση Συλλογών Δημοτικής Βιβλιοθήκης Πατρών».

Το έργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 2014-2020, στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Πατρέων (BAA). Το έργο ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2019 και ολοκληρώθηκε με επιτυχία τον Απρίλιο του 2020. Η πρόσβαση στο ψηφιακό πολιτιστικό περιεχόμενο αφορά όλα ανεξαιρέτως τα μέλη της τοπικής κοινότητας από τον απλό πολίτη έως τον ερευνητή, μαθητή και φοιτητή.

Η στρατηγική του έργου, εκτός από την ψηφιοποίηση και τεκμηρίωση μέρους της συλλογής της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Πατρών αφορούσε και στην εκπαίδευση του ανθρώπινου δυ-

ναμικού, στην προώθηση των ερευνητικών δραστηριοτήτων, στην διάσωση του ευάλωτου υλικού καθώς και στην αναβάθμιση του εξοπλισμού και κατ'επέκταση στη διαμόρφωση προϋποθέσεων ψηφιοποίησης όλου του υλικού, το οποίο πρέπει να είναι διαθέσιμο σε ηλεκτρονική μορφή.

Το έργο συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης - ΕΤΠΑ) και από εθνικούς πόρους, με προϋπολογισμό σύμβασης 127.418,00€ (χωρίς ΦΠΑ), μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 2014-2020».

Μέσω του έργου δίνεται η δυνατότητα περιήγησης στο ιστορικό, πολιτικό, κοινωνικό και πολιτιστικό απόθεμα της πόλεως των Πατρών, το οποίο ψηφιοποιήθηκε μέσω της Πράξης και διατίθεται από το αποθετήριο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Πατρών, δωρεάν σε όλους για εκπαιδευτικούς, ερευνητικούς και πολιτιστικούς σκοπούς.

Τα αποτελέσματα της Πράξης αφορούν:

- Εργασίες Ψηφιοποίησης, Τεκμηρίωσης και Καταχώρισης
  - 60 χειρόγραφοι τόμοι από τα Πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Πατρέων
  - 450 έργων τέχνης
  - 51 φωτογραφίες από το Αρχείο Μανιάκ
  - 1.500 φωτογραφίες από το φωτογραφικό Αρχείο του Μιχάλη Δωρή
  - 25.000 σελίδες από το Ιστορικό Αρχείο
  - 70.000 σελίδες σπάνιων και πολύτιμων βιβλίων κυρίως από την Τοπική Συλλογή της Δημοτικής Βιβλιοθήκης.
- Ψηφιοποίηση 51.000 νέων βιβλιογραφικών εγγραφών από τις έντυπες καρτέλες καταλογογράφησης από τον δελτιοκατάλογο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης. Η εισαγωγή των στοιχείων έγινε στο αυτοματοποιημένο σύστημα openabekt το οποίο χρησιμοποιεί η υπηρεσία.
- Παράδοση και Εγκατάσταση Σαρωτή Υπερκείμενης Κάμερας
- Εκπαίδευση στελεχών της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Πατρών που χρησιμοποιούν τις εφαρμογές ψηφιοποίησης, είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση του περιεχομένου του συστήματος και διαχειρίζονται το σύστημα πλήρως μετά και την ολοκλήρωση του έργου.

Το ψηφιοποιημένο υλικό αναρτήθηκε στο αποθετήριο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Πατρών, το οποίο δημιουργήθηκε και υποστηρίζεται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης.

Για την είσοδο στο ψηφιακό περιεχόμενο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Πατρών μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τους παρακάτω συνδέσμους:

<https://www.patrasculture.gr/>

<https://patraslibrary.weebly.com/>

Η Φωτογραφική Λέσχη Πάτρας ΗΔΥΦΩΣ μετά από 8 χρόνια ανελλιπούς διοργάνωσης του επιτυχημένου ΦΩΤΟΜΑΡΑΘΝΙΟΥ ΠΑΤΡΑΣ, και λόγω των ειδικών συνθηκών κοινωνικής απομάκρυνσης, διοργανώνει ανοιχτό διαδικτυακό φωτομαραθώνιο από 1 Μαΐου 2020 έως 8 Μαΐου 2020 στις 23:59 και σας προσκαλεί να λάβετε μέρος.

Οι διαγωνιζόμενοι θα μπορούν να υποβάλουν τις φωτογραφίες τους (1 φωτογραφία/θέμα, έως 8 φωτογραφίες) έως τις 10/05/20 στο e-mail: idifos@yahoo.gr .

Τα αποτελέσματα του φωτομαραθωνίου θα ανακοινωθούν με τη λήξη του διαγωνισμού στο site, τα κοινωνικά δίκτυα της Λέσχης και το email των νικητών την 1^η Ιουνίου 2020.

Παράλληλα, και για όλη τη διάρκεια του διαγωνισμού, οι συμμετέχοντες θα μπορούν να αναρτούν τις συμμετοχές τους στη σελίδα της Λέσχης στο facebook αλλά και στο instagram με το hashtag #idifosmarathon, ενώ με την λήξη του φωτομαραθωνίου και ως την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων θα αναρτώνται επιλεγμένες φωτογραφίες των συμμετεχόντων από τους διοργανωτές του διαγωνισμού.

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επισκέπτονται το site: www.idifos.com

facebook: Φωτογραφική λέσχη Πάτρας ΗΔΥΦΩΣ

instagram: idifosgr

εν αιθρία

ΚΩΔ.ΕΛΤΑ 110002

Περιοδική Έκδοση της

Οικολογικής Κίνησης Πάτρας

Διεύθυνση: Σαχτούρη 64 - Τ.Κ. 262 22 ΠΑΤΡΑ

Α.Φ.Μ.: 090048446 - Γ' ΔΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:

Θωμάς Κουτρούμπας

Τηλέφωνο & Fax : 2610.32.10.10

email: oikira@otenet.gr

Τηλέφωνα μελών: 2610.327.234 , 2610.643.541

Διευθύνεται απο συντακτική επιτροπή

Διανέμεται δωρεάν στους υποστηρικτές μας

Ετήσια συνδρομή για φορείς , οργανισμούς ,

υπηρεσίες: 43 ευρώ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: print247, 2610.521.007,

info@print247.gr

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:

Άιρις Γεωργαντά

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ:

Παναγιώτης Χαλούλος

Αριθμός λογαριασμού για

κατάθεση ποσών υποστήριξης:

EUROBANK: 0026.0015.74.0104033390

IBAN: GR4702600150000740104033390

(Βασιλακόπουλος- Χαλκίόπουλος)

Μετά την κατάθεση ενημερώστε μας τηλεφωνικά.

Να σταματήσει το πρωτοφανές περιβαλλοντικό έγκλημα του νέου “νομοσχεδίου”

ΕΚΚΛΗΣΗ WWF ΚΑΙ GREENPEACE

WWF Ελλάς και Greenpeace ενώνουν τις δυνάμεις τους και ζητούν από τους πολίτες την έκτακτη και άμεση παρέμβασή τους, προκειμένου να αποσυρθούν οι σκανδαλώδεις διατάξεις από το νομοσχέδιο για τον “Εκσυγχρονισμό Της Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας” (sic), που κατέθεσε το ΥΠΕΝ, την Παρασκευή 24 Απριλίου, προς συζήτηση και ψήφιση στο Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Τονίζεται ότι το πολυνομοσχέδιο είχε τεθεί αρχικά σε δημόσια διαβούλευση με 66 άρθρα. Ωστόσο, η τελική έκδοση, που κατατέθηκε προς ψήφιση στη Βουλή, είχε 130 άρθρα (!), 64 εκ των οποίων δεν είδαν ποτέ το φως της δημοσιότητας κατά τη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης. **Πρόκειται για μία από τις πιο τρανταχτές περιπτώσεις αδιαφανών διαδικασιών, η οποία υπονομεύει τη δημοκρατικότητα των θεσμών του πολιτεύματός μας.**

Η παγκόσμια πανδημία και οι πρωτοφανείς επιπτώσεις στις ζωές και την υγεία δισεκατομμυρίων ανθρώπων σε όλο τον πλανήτη αναδεικνύουν την ανάγκη για άμεση επίσπευση των αλλαγών στον τρόπο που λειτουργεί η οικονομία: αλλαγές που την καθιστούν κοινωνικά δικαιότερη και πιο ανθεκτική, με έμφαση στην προστασία της δημόσιας υγείας,

τον περιορισμό της ρύπανσης, την απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και την προστασία των φυσικών οικοσυστημάτων.^[3]

Αντί αυτού, με σύσσωμη τη χώρα σε κατάσταση καραντίνας η κυβέρνηση περνάει, κυριολεκτικά «κάτω από το τραπέζι», προκλητικές διατάξεις υπέρ των εξορύξεων υδρογονανθράκων σε προστατευόμενες περιοχές της επικράτειας.

Συγκεκριμένα, το πολυνομοσχέδιο του ΥΠΕΝ θέτει το φυσικό περιβάλλον της χώρας μας σε πρωτοφανή κίνδυνο, καθώς για πρώτη φορά:

Επιτρέπονται ρητά οι εξορύξεις πετρελαίου και αερίου μέσα σε ζώνες διαχείρισης οικοτόπων και ειδών (Άρθρο 44).

Αφαιρείται από την τοπική κοινωνία και τις δημοτικές αρχές το δικαίωμα γνώμης για βαριά επικίνδυνες και ρυπογόνες εγκαταστάσεις εξόρυξης υδρογονανθράκων στις δημόσιες περιοχές ιδιοκτησίας τους (Άρθρο 110).

Για αυτόν τον λόγο, το **WWF Ελλάς** και η **Greenpeace** ξεκινούν κατεπείγουσα δημόσια εκστρατεία συλλογής υπογραφών, με σκοπό να καταψηφιστούν οι επικίνδυνες αυτές διατάξεις από το πολυνομοσχέδιο, οι οποίες θέτουν σε άμεσο κίνδυνο το περιβάλλον και την οικονομία και υπονομεύουν τη δημοκρατία. **Καλούμε όλους τους πολί-**

τες να υπογράψουν στον παρακάτω σύνδεσμο, ζητώντας από την κυβέρνηση να αποσύρει τις εν λόγω διατάξεις:

<https://support.wwf.gr/action/with-greenpeace-against-oil/>

Παράλληλα, το πολυνομοσχέδιο-εξπρές επιχειρεί να αλλάξει σχεδόν τα πάντα στην περιβαλλοντική νομοθεσία: το σύστημα έκδοσης περιβαλλοντικών αδειών, την προστασία των περιοχών Natura, τη διαχείριση αποβλήτων, διατάξεις για τους δασικούς χάρτες, κ.ά. Οι δύο οργανώσεις θα εντείνουν τις προσπάθειές τους μέχρι και την τελευταία στιγμή, ώστε να απαλειφθούν ή να βελτιωθούν ουσιαστικά όλες οι προβληματικές διατάξεις του νομοσχεδίου, πέραν αυτών που αφορούν στις εξορύξεις. Περισσότερες πληροφορίες για τη συνολική κριτική και τις προτάσεις επί του νομοσχεδίου μπορείτε να βρείτε στις ιστοσελίδες των δύο

οργανώσεων μέσα στις επόμενες ημέρες.

WWF Ελλάς και Greenpeace ζητούν από το Υπουργείο:

- Να μην επιτρέψει στην πετρελαϊκή βιομηχανία να αλώσει κάθε περιβαλλοντική προστασία, στερώντας από τις τοπικές κοινωνίες το αυτόνομο δικαίωμα να έχουν λόγο και να αποσύρει άμεσα όλες τις διατάξεις για τις εξορύξεις από το συγκεκριμένο νομοσχέδιο.
- Να βρει επιτέλους το πολιτικό σθένος να ακυρώσει τα σχέδια εξόρυξης υδρογονανθράκων στη χώρα, βάζοντας τέλος στο σήριαλ περιβαλλοντικού τρόμου, που εκτυλίσσεται σε τεράστιες χερσαίες ή και θαλάσσιες περιοχές της Ηπείρου, της Δυτικής Ελλάδας, της Πελοποννήσου, του Ιονίου και της Κρήτης.

Το περιβαλλοντικό νομοσχέδιο χρειάζεται αλλαγή κατεύθυνσης, όχι λεπτομερειών!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΙΠΑ

Η συγκέντρωση της δημόσιας προσοχής στην ορθή αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού είναι εύλογη, όμως σημαντικά ζητήματα της δημόσιας πολιτικής, όπως οι εξελίξεις σχετικά με το νέο νομοσχέδιο-σκούπα για τα περιβαλλοντικά θέματα, δεν πρέπει να περνούν σε δεύτερη μοίρα.

Θεωρούμε ότι το εύρος και η σημασία των θεμάτων που θίγει το νομοσχέδιο, όπως η ουσία των διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης, η αλλαγή του τρόπου διοίκησης των πολύτιμων προστατευόμενων περιοχών μας, οι επιτρεπόμενες χρήσεις σε αυτές, οι «οικιστικές πυκνώσεις» στα δάση, πλευρές της πολιτικής για τα απορρίμματα, επιβάλλουν την αποφυγή κάθε εσπευσμέ-

νης νομοθέτησης.

Αντιθέτως, είναι απαραίτητη μια νέα διαβούλευση, σε επαρκή χρονικά περιθώρια, ώστε να υπάρξει η δυνατότητα για ουσιαστική επεξεργασία και κρίση των αλλαγών που έκανε ο αρμόδιος υπουργός κ. Κ. Χατζηδάκης, όπως γνωστοποίησε, στους εκπροσώπους περιβαλλοντικών οργανώσεων, με τους οποίους είχε τηλεδιάσκεψη στις 9 Απριλίου.

Βέβαια, είναι σαφές ότι, αν η κυβέρνηση επιμένει πεισματικά στην λογική των στενότερων χρονικών περιθωρίων για τις αδειοδοτήσεις, που θα εγκυμονούν τον κίνδυνο να τις καταστήσουν τυπικές και ανούσιες, την ανατροπή του συμμετοχικού

και δοκιμασμένου, παρά τις δυσχέρειες, σχήματος διοίκησης, που βασίζεται στους Φορείς Διαχείρισης, ή την παροχή ακόμη ενός συγχωροχαρτιού στα αυθαίρετα στα δάση, κάθε νέα διαβούλευση θα είναι χωρίς αποτέλεσμα.

Για μια ακόμη φορά η Οικολογική Κίνηση Πάτρας ενώνει τη φωνή της με το σύνολο των περιβαλλοντικών οργανώσεων, αλλά και φορέων, όπως το Τμήμα Γεωγραφίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και η Ένωση των Εργαζομένων στους Φορείς Διαχείρισης, και καλεί την κυβέρνηση να αλλάξει στην ουσία του το νομοσχέδιο και όχι σε δευτερεύουσες λεπτομέρειες.

Μια υποβάθμιση και οπισθοδρόμηση στην ευρύτερη διοίκηση των περιβαλλοντικών θεμάτων της χώρας είναι ασυγχώρητη, τη στιγμή μάλιστα που αποδεικνύεται ότι και η πρωτοφανής κρίση δημόσιας υγείας που παγκόσμια περνάμε οφείλεται στη αλαζονική μας συμπεριφορά απέναντι στα άλλα ζωντανά είδη.

Πρίνος εκπέμπει SOS, στον αέρα 300 εργαζόμενοι

Η κατάρρευση των τιμών του αργού πετρελαίου, εξαιτίας και του κορωνοϊού, οδηγούν σε αδιέξοδο την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων στην περιοχή από την Energean. Η επένδυση, με τις τιμές του πετρελαίου σε χαμηλά επίπεδα, είναι πλέον ασύμφορη, φέρνοντας στο τραπέζι σενάρια ακόμα και για περιορισμό της δραστηριότητας με ό,τι αυτό συνεπάγεται σε θέσεις εργασίας και επενδύσεις.

Οι διοικούντες την Energean αναφέρουν ότι η μεγάλη πτώση της τιμής του αργού πετρελαίου, ακόμα και κάτω από τα 20 δολάρια το βαρέλι, οδηγεί σε αδιέξοδο την επένδυση και την εξορυκτική δραστηριότητα στο κοίτασμα του Πρίνου, που είναι παλιό και έχει υψηλό κόστος παραγωγής.

«Πέρυσι ο Πρίνος μάς έβαλε 70 εκατ. δολάρια μέσα και οι φετινές οικονομικές συνθήκες είναι ακόμη πιο ασφυκτικές» επισήμανε με δηλώσεις του στέλεχος της εταιρίας, αφήνοντας ανοικτά όλα τα ενδεχόμενα.

Η εταιρία, για να αντισταθμίσει τη ζημιά της, προγραμματίζει να προχωρήσει σε περικοπή του επενδυτικού της προγράμματος στον Πρίνο κατά 80 εκατ. δολάρια, σε αδρανοποίηση του γεωτρήπανου Energean Force και στην εφαρμογή προγράμματος εθελούσιας εξόδου, στο οποίο συμμετείχαν πάνω από 40 εργαζόμενοι.

Η πτώση κατά 20% της ημερήσιας παραγωγής σε βαρέλια το 2019 σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά και η ζημία των 70 εκατομ. δολαρίων σε εποχές λειτουργίας PRIN TON KOPΩNOΪO, είναι αποκαλυπτική της οικονομικής επισφάλειας των σχεδιαζόμενων νέων εξορύξεων και στην περιοχή του Πατραϊκού. Δικαιώνονται οι φωνές όλων ημών, που, πέρα από τους μεγάλους περιβαλλοντικούς κινδύνους, έχουμε επισημάνει και τον μύθο της οικονομικής ανάπτυξης μέσα από αυτές τις «βρώμικες» επενδύσεις.

Θεωρούμε ότι η ελληνική πολιτεία πρέπει να σταματήσει ΑΜΕΣΑ τις σχεδιαζόμενες εξορύξεις, που μόνο ζημιές μπορούν να προκαλέσουν!

Ελληνική συμμετοχή σε νέες τεχνικές ανίχνευσης πλαστικών στις θάλασσες

Με συλλογή δεδομένων από δορυφόρους μπορεί να γίνεται ο εντοπισμός πλαστικών στις θάλασσες, σύμφωνα με επιστημονική εργασία, που έγινε στα πλαίσια ελληνοβρετανικής συνεργασίας.

Η συνεργασία πραγματοποιήθηκε μεταξύ επιστημόνων της Ομάδας Θαλάσσιας Τηλεπισκόπησης του Τμήματος Ωκεανογραφίας και Θαλάσσιων Βιοεπιστημών του Πανεπιστημίου του Αιγαίου, σε συνεργασία με επιστήμονες του Θαλάσσιου Εργαστηρίου του Πλύμουθ, ενώ η σχετική δημοσίευση έγινε στο περιοδικό «Scientific Reports».

Με τη νέα αυτή μέθοδο, που χρησιμοποιεί δεδομένα των δορυφόρων Sentinel-2 του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διαστήματος (ESA), μπορούν να διακρίνονται με ακρίβεια 86% τα κομμάτια πλαστικού μεγαλύτερα των πέντε χιλιοστών από άλλα υλικά (ξύλα, φύκια κ.ά.).

Τα επιπλέοντα πλαστικά προδίδονται από τις διακριτές «φασματικές υπογραφές» τους, δηλαδή τα μήκη κύματος του ορατού και υπέρυθρου φωτός, που απορροφούν και αντανακλούν. Αυτές οι «υπογραφές» γίνονται αντιληπτές από τους δορυφόρους. Οι ερευνητές ανέπτυξαν έναν αλγόριθμο τεχνητής νοημοσύνης (μηχανικής μάθησης), που μπορεί να ταξινομήσει τα πλαστικά των θαλασσών ανάλογα με τα υλικά τους, τα οποία αφήνουν ξεχωριστό δορυφορικό αποτύπωμα.

Οι επιστήμονες χρησιμοποίησαν σε πρώτη φάση δορυφορικά δεδομένα για τα θαλάσσια πλαστικά στα ανοιχτά της Λέσβου και του νοτιοαφρικανικού λιμένα του Ντέρμπαν κατά το 2018 και το 2019. Στη συνέχεια, δοκίμασαν τη μέθοδό τους σε παράκτια ύδατα διαφόρων χωρών (Γκάνα, Καναδά, Βιετνάμ, Βρετανία).

Οι ερευνητές αισιοδοξούν ότι η νέα τεχνική μπορεί να αξιοποιηθεί με τη βοήθεια drones και δορυφόρων υψηλής ανάλυσης, ώστε να βελτιωθεί η επιτήρηση της ρύπανσης των θαλασσών με πλαστικά.

Το φετινό «Βατερλό» των χελιδονιών στην Ελλάδα

Απροσπέλαστος αποδείχθηκε ο ελληνικός διάδρομος μετανάστευσης των πουλιών (χελιδόνια, σαχτάρες κλπ) την φετινή άνοιξη.

Οι ισχυροί βόρειοι άνεμοι λειτούργησαν αποτρεπτικά στους μεγάλους μεταναστευτικούς πληθυσμούς, που αυτή την περίοδο διασχίζουν τον εναέριο χώρο μας, ξεκινώντας από την Αφρική, για να «ξεκαλοκαιριάσουν» στις χώρες της Ευρώπης.

Σε αυτό το μεγάλο ταξίδι, των περίπου 10000 χιλιομέτρων, ευνοούνται από τους αντικυκλώνες (ανοδικά ρεύματα), με αποτέλεσμα να καλύπτουν αποστάσεις μέχρι 350 χιλιόμετρα την ώρα.

Η μετανάστευση, που ξεκίνησε στις αρχές Μαρτίου, έγινε προβληματική ένα μήνα αργότερα λόγω των ιδιαίτερων καιρικών συνθηκών, με αποτέλεσμα χιλιάδες πουλιών να αποκάμουν πέφτοντας στο έδαφος νεκρά ή σε κακή κατάσταση.

Το θέαμα με τους «φτερωτούς επισκέπτες» να πετούν σε ασυνήθιστα χαμηλά ύψη ή να γεμίζουν πεζοδρόμια, μπαλκόνια ακόμα και δρόμους – προφανώς για να ξεκουραστούν – ήταν πρωτόγνωρο και οι κλήσεις, που δέχθηκαν εθελοντικές οργανώσεις ανά την Ελλάδα, ήταν πολλές.

Εκπρόσωποι της Δράσης για την Άγρια Ζωή επισημαίνουν ότι: «...Όποιος εντοπίζει πουλιά, πρέπει να ενημερώνει ένα σύλλογο περιθαλψής άγριων ζώων και να λαμβάνει την ανάλογη καθοδήγηση. Εμείς, σε όσους μας καλούν, τους συμβουλεύουμε, αν εντοπίσουν χελιδόνια ή άλλα άγρια πουλιά στην ασφάλτο, να τα απομακρύνουν προσεκτικά και, αν διαπιστώσουν ότι κάποιο είναι τραυματισμένο ή δεν μπορεί να πετάξει, να το βάλουν σε ένα χαρτόκουτο και σε ένα ζεστό μέρος και να μας ειδοποιήσουν. Συνήθως, αν δεν έχουν κάποιο τραύμα, συνέρχονται ύστερα από λίγες ώρες. Σε ό,τι αφορά στην τροφή, ξεκαθαρίζεται ότι τα πουλιά αυτά είναι εντομοφάγα, δεν τρώνε σπόρους και ψίχουλα, που είναι ακατάλληλη τροφή για όλα τα άγρια πουλιά και προσθέτει πως απαιτείται ειδική τροφή...»

«ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΚΑΜΨΗ» ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ; ΝΑΙ, ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!

Ο **Μάιος** έφθασε και στη μικρομέγιστη πόλη μας, αλλά φέτος δεν πήγαμε με «...βήματα χύμα να τον προϋπαντήσουμε ...στην εξοχή», διότι βρισκόμασταν όλοι σε αυστηρή **καραντίνα**, λόγω **κορωνοϊού!** Έτσι η παρουσία του μας έγινε αισθητή μόνο κατά τη ...«σύντομη μετακίνηση κοντά στην κατοικία μας για **ατομική σωματική άσκηση!** Τον ...μυρίσαμε, λοιπόν, στις δέντροστοιχίες, όπου μοσχοβόλησαν μεθυστικά οι ανθισμένες **νεραντζιές**, τον διακρίναμε στα άχτιστα οικόπεδα, όπου κίτρινες ρωμαλέες **μαργαρίτες** ξεπρόβαλαν ανάμεσα στο πλούσιο χορτάρι και τον ...χαρήκαμε σε κάποια φροντισμένα μπαλκόνια, όπου πολύχρωμα λουλούδια: **τριαντάφυλλα, βαμβακούλες, γεράνια** κ.ά. άνθισαν χαρμόсуνα!

Βέβαια, όπως διαβάσαμε σε ανακοίνωση του **Global Carbon Project** - ενός οργανισμού που ανακοινώνει κάθε χρόνο εκτιμήσεις για τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα - η **παγκόσμια** αυτή «**ακινησία**», με **καθηλωμένα αεροσκάφη** και **μηδενική κίνηση** στους δρόμους, είχε και κάτι **θετικό**: Τη **μεγα-**

Μαγιάτικο στεφάνι στην εξοχή θα φτιάξουμε του χρόνου ...χωρίς κορωνοϊό.

λύτερη μείωση εκπομπών CO₂ από την εποχή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου! Εντούτοις, τονίζεται ότι χωρίς **αλλαγή «συμπεριφοράς»** τα καλά νέα για το **κλίμα** λόγω μείωσης των καυσαερίων θα αποδειχθούν **πρόσκαιρα**, και μόλις υπάρξει άρση των περιοριστικών μέτρων, τότε οι **εκπομπές ρύπων** θα επι-

στρέψουν στα πρότερα επίπεδα!

Γι' αυτό το λόγο, περίπου **180 προσωπικότητες** - 79 ευρωβουλευτές, 7 μη κυβερνητικές οργανώσεις, 6 δεξαμενές σκέψης, 37 επικεφαλής επιχειρήσεων, 28 ενώσεις επιχειρήσεων κ.ά. - σε άρθρο τους, που δημοσιεύτηκε στα μέσα του Απριλίου σε πολλές

ευρωπαϊκές εφημερίδες, πρότειναν ήδη μια «**ευρωπαϊκή συμμαχία** για μια **πράσινη ανάκαμψη**» μετά την κρίση του κορωνοϊού: Με πρωτοβουλία του προέδρου της **Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου** για το **Περιβάλλον**, η συμμαχία έχει στόχο «να οικοδομηθεί μια κοινή σκέψη σχετικά με τα **πράσινα επενδυτικά σχέδια** για μετά την κρίση» και επιθυμεί «να συμμετάσχει στη **διαμόρφωση** των σχεδίων ανάκαμψης και μετασχηματισμού», ενώ δεσμεύεται να προτείνει για την ανάκαμψη της οικονομίας μετά την κρίση τις απαραίτητες επενδυτικές λύσεις, οι οποίες να συμβαδίζουν με τις **δεσμεύσεις** για το κλίμα!

«Αν ξαναβάλουμε μπροστά την οικονομία προς τη **λάθος κατεύθυνση**, θα πέσουμε ακόμη πιο γρήγορα πάνω στον τοίχο της **κλιματικής κρίσης**. Γι' αυτό συγκεντρώνουμε τις προσπάθειές μας για **πράσινη ανάκαμψη**», υπογραμμίζεται σε ανακοίνωση της συμμαχίας, ...και εμείς δεν έχουμε παρά να συμφωνήσουμε μαζί της και να ελπίσουμε ολόψυχα να μη μείνουν μόνο απλά ...**ευχολόγια** τα λεγόμενά της.

ΤΣΕΡΝΟΜΠΙΛ: ΤΡΙΑΝΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ...

Φέτος, στις **26 Απριλίου**, συμπληρώθηκαν **34 χρόνια** από το πυρηνικό ατύχημα του **Τσερνόμπιλ**, που έλαβε χώρα το **1986** στον αντιδραστήρα No4 του ομώνυμου Πυρηνικού Σταθμού Παραγωγής Ενέργειας της Σοβιετικής Ένωσης, ευρισκόμενου σήμερα σε εδάφη της **Ουκρανίας**. Τα Ηνωμένα Έθνη χαρακτήρισαν το ατύχημα ως «τη μεγαλύτερη περιβαλλοντική καταστροφή στην ιστορία της ανθρωπότητας», διότι η ποσότητα ραδιενέργειας που απελευθερώθηκε στην ατμόσφαιρα - και μέρος της παραμένει ακόμα εκεί - ήταν σχεδόν 200 φορές μεγαλύτερη από εκείνη των **Ναγκασάκι** και της **Χιροσίμα** μαζί και είχε δραματικές συνέπειες στην υγεία εκατοτάδων χιλιάδων ανθρώπων,

αφού η ραδιενεργή **βροχή** έφθασε μέχρι την **Ιρλανδία!**

Το **Πριπιάτ**, η κοντινότερη πόλη, εκκενώθηκε δύο ημέρες μετά την καταστροφή και παραμένει εγκαταλελειμμένη λόγω υψηλών επιπέδων ρύπανσης. Το κοντινό δάσος ονομάζεται «**Κόκκινο Δάσος**», επειδή η ραδιενέργεια σκότωσε τα δέντρα και επικρατεί το έντονο κόκκινο χρώμα των **νεκρών πεύκων**, ενώ τα **ζώα** που ζουν εκεί παρουσιάζουν υψηλά ποσοστά θνησιμότητας, αυξημένες **γενετικές μεταλλάξεις** και χαμηλό ποσοστό γεννήσεων.

Μετά το ατύχημα χτίστηκε **τσιμεντένια σαρκοφάγος** πάνω από το παραμένον ραδιενεργό υλικό του αντιδραστήρα, η οποία πλέον καταρρέει και γι' αυτό τώρα

Τα ζώα κοντά στο Τσερνόμπιλ ακόμα και σήμερα έχουν προβλήματα λόγω ραδιενέργειας.

προστίθεται πάνω της ένα καινούριο επίσης τσιμεντένιο **περίβλημα**, του οποίου η προστασία θα διαρκέσει μόνο άλλα **100 χρόνια**.

Και δυστυχώς σήμερα, τεράστια είναι η καταστροφή από την **μεγάλη πυρκαγιά** που ξεκίνησε στις **4 Απριλίου** και κατέκαψε μεγάλες

εκτάσεις δασών σε απόσταση αναπνοής από το πυρηνικό εργοστάσιο του Τσερνόμπιλ. Ευτυχώς, τα **επίπεδα ραδιενέργειας** έμειναν σε **φυσιολογικά επίπεδα**, καθώς υπήρχαν φόβοι ότι θα απειλούνταν περιοχές εξαιτίας των πυκνών καπνών που προκάλεσε η φωτιά!

...ΦΩΤΕΙΝΑ ΔΕΝΤΡΑ ΑΝΤΙ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ;

Τα τροποποιημένα φυτά παράγουν πάνω από ένα δισεκατομμύριο φωτόνια ανά λεπτό.

Ερευνητές του Ινστιτούτου Ιατρικών Επισημών του **Λονδίνου**, του Ινστιτούτου Βιοοργανικής Χημείας της ρωσικής Ακαδημίας Επιστημών, της ρωσικής εταιρείας βιοτεχνολογίας **Planta** και του Ινστιτούτου Επιστήμης και Τεχνολογίας της **Αυστρίας**, δημοσίευσαν πρόσφατα στο περιοδικό «Nature Biotechnology», τα αποτελέσματα πειραμάτων τους με **φυτά**, που έχουν **τροποποιηθεί**, ώστε να παράγουν ...το δικό τους **φως!**

Οι επιστήμονες βασίστηκαν στη **βιοφωταύγεια**, που διαθέτουν μερικά **μανιτάρια** και εισάγοντας **DNA** αυτών των μανιταριών σε φυτά (πετούνιες, τριανταφυλλιές, καπνό κ.ά.), πέτυχαν να βγάζουν και εκείνα ένα ευ-

χάριστο **πρασινωπό φως** από όλα τα μέρη τους (φύλλα, λουλούδια, ρίζες, κορμό) από την αρχή έως το τέλος της ζωής τους, χωρίς να υπάρχει κάποια ορατή παρενέργεια πάνω τους.

Οι επιστήμονες ανέφεραν ότι το **βιολογικό φως** μπορεί να χρησιμοποιηθεί, για να γίνει καλύτερη **μελέτη** του εσωτερικού των φυτών και των αντιδράσεών τους απέναντι στο περιβάλλον. Επίσης τέτοια φυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για **αισθητικούς** και **διακοσμητικούς σκοπούς**, ενώ κάποιοι οραματίζονται ότι στο μέλλον ίσως τέτοια **δέντρα** με δυνατό φως αντικαταστήσουν τον **τεχνητό φωτισμό** των δρόμων!

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ...ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ!

Στο εργοστάσιο παραγωγής αυτοκινήτων της **Jeep** στο **Warren**, του **Ντιτρόιτ** των **ΗΠΑ**, η εταιρία σταδιακά μείωσε τη χρήση χημικών, αλλά και τη χρήση νερού, **χαμηλώνοντας** έτσι το περιβαλλοντολογικό **αποτύπωμα** της μονάδας.

Παράλληλα αυξήθηκε κατακόρυφα η δυνατότητα **ανακύκλωσης** του **νερού**, που χρησιμοποιείται σε διάφορες φάσεις της παραγωγής, ενώ στην είσοδο του εργοστασίου δημιουργήθηκε ένα **ενυδρείο** χωρητικότητας 375 λίτρων, τροφοδοτούμενο από αυτό το ανακυκλωμένο νερό, που είναι απολύτως κατάλληλο για να φιλοξενήσει μια πλούσια **συλλογή ψαριών** ...προς τέρψη εργαζομένων και επισκεπτών. Η περιοχή γύρω από το Warren περιβάλλεται από **λίμνες** και το ενυδρείο αποτελεί μια καλή

Το ενυδρείο που τροφοδοτείται από ανακυκλούμενο νερό.

υπενθύμιση για το πόσο σημαντικό είναι οι βιομηχανικές δραστηριότητες να βρίσκονται σε **αρμονία** με το **φυσικό περιβάλλον**.

Γενικά, οι μονάδες παραγωγής **επαγγελματικών αυτοκινήτων** του **Ομίλου FCA** σε όλο τον κόσμο αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες υποστηρίζοντας την προστασία του περιβάλλοντος και τις τοπικές κοινότητες: π.χ. στη **Βερόνα** της **Ιταλίας** το **εργοστάσιο** κατασκευής εξαρτημάτων αυτοκινήτων δημιούργη-

σε γύρω από τις εγκαταστάσεις του επισκέψιμο πλούσιο οικοσύστημα με μεγάλη **βιοποικιλότητα**. Αντίστοιχα στην Ινδία, ανέλαβε πρωτοβουλίες προστασίας των υδάτινων πόρων και παροχή ύδρευσης σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, ενώ βοηθήθηκαν 144 σχολεία, με περίπου 18.700 μαθητές, να αποκτήσουν πρόσβαση σε **υπηρεσίες ύδρευσης**, γεγονός που βελτίωσε δραματικά τις συνθήκες **υγιεινής**.

μικρές ΕΙΔΗΣΕΙΣ από το ΜΕΓΑΛΟ κόσμο

☑ Τα **ροζ δελφίνια** της **Ταϊλάνδης** κατατάσσονται μεταξύ των ειδών υπό **εξαφάνιση** από τη **Διεθνή Ένωση Προστασίας της Φύσης**, ενώ σύμφωνα με το Κέντρο Θαλάσσιας Βιολογίας του **Πουκέτ** έχουν καταγραφεί μόλις **150** τέτοια ζώα κοντά στον Κόλπο της Ταϊλάνδης. Εκεί, πρόσφατα, **ψαράδες** βιντεοσκόπησαν την **...σπάνια** συνάντησή τους με τρία ροζ δελφίνια, που κολυμπούσαν κοντά σε ένα αλιευτικό στα ανοικτά του νησιού **Κο Πα Νγκαν!** Σύμφωνα με τους επιστήμονες, τα ροζ δελφίνια φαίνεται ότι γίνονται ολοένα και πιο **...τολμηρά**, επωφελούμενα της **...απουσίας τουριστών**, τώρα, κατά τη διάρκεια της **πανδημίας** του νέου **κορωνοϊού!**

☑ Στο ζωολογικό κήπο του «**Ocean Park**» του **Χονγκ Κονγκ** βρίσκονται από το 2007 δύο επίσης απειλούμενα υπό εξαφάνιση **γιγαντιαία πάντα**, η **Γινγκ Γινγκ** και ο **Λε Λε**. Φαίνεται λοιπόν ότι μόλις **τώρα**, μετά από δέκα χρόνια προσπαθειών, τα ζώα κατάφεραν να **...ζευγαρώσουν** προς τέρψη των υπευθύνων, που θεωρούν ότι η πιθανότητα **εγκυμοσύνης** μέσω φυσικού ζευγαρώματος είναι υψηλότερη από την **τεχνητή!** Όλα συγκλίνουν στο ότι τώρα, που ο **κορωνοϊός** έφερε το **κλείσιμο** της δομής **για το κοινό**, τα δύο χαριτωμένα θηλαστικά κατάφεραν να πετύχουν, μακριά από ...αδιάκριτα βλέμματα, αυτό που εδώ και δέκα χρόνια προσπαθούσαν!

☑ Το **διοξείδιο του αζώτου (NO2)**, που παράγεται κυρίως από τις μηχανές των αυτοκινήτων (είτε καίνε βενζίνη είτε πετρέλαιο) και τους θερμικούς σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, επιφέρει μεγάλες βλάβες στην υγεία, μέχρι και **...θάνατο** από καρδιαγγειακές και αναπνευστικές κυρίως αιτίες. Σύμφωνα, λοιπόν, με στοιχεία του **Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διαστήματος**, κατά τη διάρκεια των αυστηρών μέτρων **καραντιννας**, που τέθηκαν τώρα σε ισχύ σε ολόκληρη την Ευρώπη, η συγκέντρωση του **NO2** κατέγραψε **πτώση 54%** στο **Παρίσι**, περίπου **48%** στη **Μαδρίτη**, **47%** στο **Μιλάνο** και **49%** στη **Ρώμη** σε σύγκριση με τις αντίστοιχες συγκεντρώσεις κατά το διάστημα Μάρτιος-Απρίλιος του 2019! Αλλά και στην Αθήνα μας η βελτίωση ήταν ολοφάνερη!

Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

Της Sonia Shah*

Ακόμα και στον 21^ο αιώνα, οι παλιές «θεραπείες» θεωρούνται από τις αρχές ως το καλύτερο μέσο, για να καταπολεμηθεί η επιδημία, που οφείλεται στον **κορωνοϊό**: εκατοντάδες εκατομμύρια άτομα υφίστανται περιορισμούς στις μετακινήσεις τους. Μήπως όμως έχει φθάσει η στιγμή να αναρωτηθούμε **γιατί πανδημίες διαδέχονται η μια την άλλη με ολοένα ταχύτερο ρυθμό;**

Ήταν άραγε ένας παγκόσμιος; Μια νυχτερίδα; Ή μήπως ένα φίδι, όπως ακούστηκε αρχικά, για να διαψευστεί στη συνέχεια η είδηση; Βρισκόμαστε μπροστά σε ένα αγώνα δρόμου, για να ενοχοποιηθεί το άγριο ζώο που ευθύνεται για αυτόν τον **κορωνοϊό**, ο οποίος επισήμως αποκαλείται **SARS-CoV-2** και έχει πιάσει στην παγίδα του **COVID-19**, της ασθένειας που προκαλεί, αρκετές εκατοντάδες εκατομμύρια άτομα, σε καραντίνα ή πίσω από ζώνες υγιονομικού περιορισμού. Όσο κι αν η διαλεύκανση αυτού του μυστηρίου αποτελεί ζήτημα πρωταρχικής σημασίας, παρόμοιες υποθέσεις μάς εμποδίζουν να δούμε ότι η ολοένα πιο ευάλωτη θέση μας απέναντι στις πανδημίες έχει μια πολύ βαθύτερη αιτία: **την εντεινόμενη καταστροφή των ενδιαιτημάτων της άγριας ζωής.**

Από το 1940, εκατοντάδες παθογόνα μικρόβια έχουν κάνει την εμφάνιση ή την επανεμφάνισή τους σε περιοχές όπου, μερικές φορές, δεν είχαν ποτέ παρατηρηθεί μέχρι εκείνη τη στιγμή. Χαρακτηριστικές είναι οι περιπτώσεις του **Ιού της Ανθρώπινης Ανοσολογικής Ανεπάρκειας (HIV)**, του **Έμπολα** στη Δυτική Αφρική ή του **Ζίκα** στην αφρικανική ήπειρο. Η πλειονότητά τους (60%) είναι **ζωικής προέλευσης**. Ορισμένοι ιοί προέρχονται από οικόσιτα ή εκτρεφόμενα ζώα, όμως οι περισσότεροι (πάνω από τα δύο τρίτα) μεταδόθηκαν από άγρια ζώα.

Ωστόσο, τα ζώα δεν φέρουν την παραμικρή ευθύνη. Παρ' όλα τα άρθρα που, με τη βοήθεια πλήθους φωτογραφιών, υποδεικνύουν ως αφετηρία των καταστροφικών επιδημιών την άγρια πανίδα, είναι λάθος να πιστεύουμε ότι τα ζώα είναι σε μεγάλο βαθμό προσβεβλημένα από θανατηφόρους παθογόνους οργανισμούς έτοιμους να μας μολύνουν. Στην πραγματικότητα, η πλειονότητα των μικροβίων ζει μέσα στον οργανισμό των ζώων χωρίς να τους προξενούν το παραμικρό κακό. Το πρόβλημα βρίσκεται αλλού: με την ξέφρενη αποδάσωση, αστικοποίηση και εκβιομηχάνιση, **προσφέρουμε στα μικρόβια τον τρόπο να φτάσουν μέχρι το ανθρώπινο σώμα και να προσαρμοστούν σε αυτό.**

Η καταστροφή των οικοτόπων απειλεί με εξαφάνιση μεγάλο αριθμό ειδών, στα οποία περιλαμβάνονται και ορισμένα φαρμακευτικά φυτά και ζώα, στα οποία ανέκαθεν στηριζόταν η φαρμακοποιία μας. Όσο για τα είδη που επιβιώνουν, η μόνη τους επιλογή είναι να αρκестούν στα περιορισμένα απομεινάρια των οικοτόπων, που τους αφήνουν οι ανθρώπινες δραστηριότητες. Το αποτέλεσμα είναι ότι αυξάνεται η πιθανότητα στενών και επαναλαμβανόμενων επαφών με τον άνθρωπο, οι οποίες επιτρέπουν στα μικρόβια να εισχωρήσουν στο

σώμα μας και, από ακίνδυνους οργανισμούς, να μετατραπούν σε **φονικούς παθογόνους οργανισμούς.**

Ο **Έμπολα** αποτελεί χαρακτηριστική περίπτωση. Μια μελέτη που πραγματοποιήθηκε το 2017 αποκάλυψε ότι οι εμφανίσεις αυτού του ιού, του οποίου η προέλευση εντοπίστηκε σε διάφορα είδη **νυχτερίδας**, είναι συχνότερες στις ζώνες της Κεντρικής και της Δυτικής Αφρικής που έχουν πρόσφατα υποστεί αποψίλωση των δασών τους. Όταν καταστρέφουμε τα δάση τους, υποχρεώνουμε τις νυχτερίδες να φωλιάσουν στα δέντρα των κήπων και των αγροκτημάτων μας. Από εκεί και πέρα, είναι εύκολο να φανταστούμε τη συνέχεια: ένας άνθρωπος απορροφά το σάλιο μιας νυχτερίδας τρώγοντας ένα φρούτο, που έχει καλυφθεί με αυτό. Ή, στην προσπάθειά του να κυνηγήσει και να σκοτώσει την ενοχλητική επισκέπτρια, εκτίθεται σε μικρόβια, που έχουν βρει καταφύγιο μέσα στους ιστούς της νυχτερίδας. Με αυτόν τον τρόπο ένα πλήθος ιών, των οποίων οι νυχτερίδες είναι ξενιστές, αλλά παραμένουν αβλαβείς για τις ίδιες, κατορθώνουν να διεισδύσουν στους ανθρώπινους πληθυσμούς.

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του **Έμπολα**, αλλά και του **Νίπα** (κυρίως στη Μαλαισία ή στο Μπαγκλαντές) ή του **Μάρμπουργκ** (αποκλειστικά στην Ανατολική Αφρική). Το φαινόμενο αποκαλείται «διάβαση του φραγμού των ειδών». Αν συμβεί συχνά, μπορεί να επιτρέψει στα μικρόβια ζωικής προέλευσης να προσαρμοστούν στους οργανισμούς μας και να εξελιχθούν, μέχρι του σημείου της μετατροπής τους σε παθογόνα.

Το ίδιο ισχύει και για τις ασθένειες που μεταδίδονται από τα κουνούπια, καθώς αποδείχθηκε ο συσχετισμός της αποψίλωσης των δασών με την εμφάνιση επιδημιών – απλώς εδώ αφορά λιγότερο στην απώλεια των οικοτόπων και περισσότερο τον μετασηματισμό τους. Μαζί με τα δέντρα του δάσους, εξαφανίζονται οι ρίζες και το στρώμα των ξερών φύλλων. Το νερό ρέει ευκολότερα σε αυτό το έδαφος, απογυμνωμένο πλέον και εκτεθειμένο στον ήλιο, σχηματίζοντας γούρνες, οι οποίες ευνοούν την αναπαραγωγή κουνουπιών, που είναι φορείς της **ελονοσίας**. Σύμφωνα με μια έρευνα, που πραγματοποιήθηκε σε δώδεκα χώρες, οι πληθυσμοί των ειδών των κουνουπιών, που είναι φορείς παθογόνων για τον άνθρωπο οργανισμών, είναι διπλάσιοι στις αποδασωμέ-

νες ζώνες σε σχέση με τα άθικτα δάση.

Κίνδυνοι της Βιομηχανικής Κτηνοτροφίας

Η καταστροφή των ενδιαιτημάτων έχει επίσης επιπτώσεις λόγω των αλλαγών που προκαλούνται στον αριθμό των ατόμων ενός είδους, κάτι που μπορεί να αυξήσει τον κίνδυνο της μετάδοσης ενός παθογόνου οργανισμού. Χαρακτηριστικό παράδειγμα: **ο ιός του Δυτικού Νείλου**, ο οποίος μεταφέρεται από τα αποδημητικά πτηνά. Στην Βόρεια Αμερική, οι πληθυσμοί των πουλιών έχουν μειωθεί περισσότερο από 25% την τελευταία πεντηκονταετία, τόσο λόγω της απώλειας των οικοτόπων τους όσο και για διάφορους άλλους λόγους. Ωστόσο, αυτές οι αιτίες δεν πλήττουν όλα τα είδη πουλιών με τον ίδιο τρόπο.

Τα πουλιά, που με συγκεκριμένα ενδιαιτήματα, όπως η **τοικλιτάρα** και οι **ραλλίδες** (φαλαρίδες), επλήγησαν σκληρότερα από εκείνα που μπορούν να ζήσουν σε πολλά ενδιαιτήματα, όπως για παράδειγμα οι **κοκκινολαίμηδες** και τα **κοράκια**. Ενώ όμως τα πρώτα δεν είναι καλοί ξενιστές του ιού του Δυτικού Νείλου, τα δεύτερα αποδεικνύονται εξαιρετικοί. Εξ ου και η αυξημένη παρουσία του ιού ανάμεσα στα οικόσιτα πτηνά της περιοχής και η αυξημένη πιθανότητα να δούμε ένα κουνούπι να τσιμπάει ένα μολυσμένο πουλί και στη συνέχεια έναν άνθρωπο.

Το ίδιο φαινόμενο παρατηρείται και στην περίπτωση των ασθενειών που μεταδίδονται από τα τσιμπούρια. Καθώς η ανάπτυξη των αστικών κέντρων ροκανίζει τα δάση της Βορειοανατολικής Αμερικής, εκδιώκονται ζώα, όπως το οπόσσομ, τα οποία συμβάλλουν στον περιορισμό των πληθυσμών των τσιμπουριών. Αντίθετα, από την εξέλιξη ευνοούνται είδη πολύ λιγότερο αποτελεσματικά ως προς αυτό το ζήτημα, όπως το **ελάφι** και ο **ποντικός Peromyscus leucopus**. Όλα αυτά έχουν ως αποτέλεσμα να εξαπλώνονται ευκολότερα οι ασθένειες που μεταδίδονται από τα τσιμπούρια. Σε αυτές συγκαταλέγεται η **Νόσος του Λάιμ**, που έκανε για πρώτη φορά την εμφάνισή της το 1975 στις Ηνωμένες Πολιτείες. Κατά τη διάρκεια της τελευταίας εικοσαετίας αναγνωρίστηκαν **επτά νέοι παθογόνοι οργανισμοί**, που μεταδίδονται από τα τσιμπούρια.

ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΝΔΗΜΙΩΝ

Οι κίνδυνοι ανάδυσης ασθενειών δεν εντείνονται μόνο από την απώλεια των οικοτόπων, αλλά και από τον τρόπο με τον οποίο τους αντικαθιστούμε. Για να ικανοποιήσει την ακόρεστη σαρκοφάγο όρεξή του, ο άνθρωπος **αποψίλωσε μια έκταση ίση με την αφρικανική ήπειρο**, προκειμένου να εκθρέψει ζώα, που προορίζονται για σφαγή. Ορισμένα από αυτά τα ζώα καταλήγουν στα κυκλώματα του παράνομου εμπορίου ή πωλούνται σε παζάρια ζώων (wet markets). Εκεί, είδη, που σίγουρα δεν θα είχαν συναντηθεί ποτέ μέσα στη φύση, βρίσκονται σε διπλανά κλουβιά και τα μικρόβια μπορούν άνετα να περάσουν από το ένα ζώο στο άλλο. Σε αυτόν τον τύπο ανάπτυξης, ο οποίος ήδη δημιούργησε την περίοδο 2002-2003 τον **κορωνοϊό** που ήταν υπεύθυνος για το **Σοβαρό Οξύ Αναπνευστικό Σύνδρομο (SARS)**, ενδέχεται να βρίσκεται η ρίζα του άγνωστου **κορωνοϊού** που μας πολιορκεί σήμερα.

Ωστόσο, πολύ περισσότερα είναι τα ζώα, που εξελίσσονται μέσα στο σύστημα **βιομηχανικής κτηνοτροφίας** μας. Εκατοντάδες χιλιάδες ζώα στοιβάζονται το ένα πάνω στο άλλο περιμένοντας να οδηγηθούν στο σφαγείο: ιδού οι ιδανικές συνθήκες για τη μετάλλαξη των μικροβίων σε θανάσιμους παθογόνους οργανισμούς. Για παράδειγμα, **οι ιοί της γρίπης των πτηνών**, των οποίων ξενιστές ήταν υδρόβια πουλιά, έκαναν θραύση στα πτηνοτροφεία, όπου βρισκόταν φυλακισμένος τεράστιος αριθμός κοτόπουλων: εκεί μεταλλάχτηκαν και απέκτησαν περισσότερη λοιμογόνο δύναμη. Πρόκειται για μια διαδικασία τόσο προβλέψιμη, ώστε να είναι δυνατόν να αναπαραχθεί σε εργαστηριακές συνθήκες. Ένα από τα στελέχη αυτού του ιού, ο **HSN1**, μπορεί να μεταδοθεί στον άνθρωπο και σκοτώνει περισσότερα από τα μισά άτομα που έχουν μολυνθεί από αυτόν. Το 2014, στην Βόρεια Αμερική, αναγκάστηκαν να θανατώσουν δεκάδες εκατομμύρια πουλερικά, για να ανακόψουν την εξάπλωση ενός άλλου στελέχους του ιού.

Τα βουνά περιττωμάτων, που παράγονται από τα ζώα εκτροφής, προσφέρουν στα μικρόβια ζωικής προέλευσης ακόμα περισσότερες ευκαιρίες να μολύνουν τους ανθρώπινους πληθυσμούς. Δεδομένου ότι υπάρχουν πολύ περισσότερα κτηνοτροφικά απόβλητα από όσα μπορεί να απορροφήσει η γεωργική γη υπό μορφή λιπάσματος, καταλήγουν συχνά να αποθηκεύονται σε μεγάλες μη στεγανές τάφρους, το ιδανικό καταφύγιο για το **κολοβακτηρίδιο Escherichia coli**. Περισσότερα από τα μισά ζώα που είναι εσώκλειστα στις αμερικανικές μονάδες πάχυνσης είναι φορείς του, αλλά το βακτήριο είναι αβλαβές για αυτά. Αντίθετα, το E. coli προκαλεί στον άνθρωπο αιμορραγικές διάρροιες και πυρετό, ενώ μπορεί να επιφέρει οξεία νεφρική ανεπάρκεια. Και, καθώς δεν είναι σπάνιο να διαχέονται ζωικά περιττώματα στο νερό ή στα τρόφιμά μας, κάθε χρόνο μολύνονται 90.000 Αμερικανοί.

Παρ' όλο που επιταχύνεται η μετάλλαξη των ζωικών μικροβίων σε παθογόνους για τον άνθρωπο οργανισμούς, δεν πρόκειται για νέο φαι-

νόμιο. Η εμφάνισή του χρονολογείται από τη νεολιθική εποχή, όταν το ανθρώπινο ον άρχισε να καταστρέφει τους οικοτόπους της άγριας ζωής, για να επεκτείνει την καλλιεργήσιμη γη του, αλλά και να εξημερώνει ζώα, για να τα μετατρέψει σε υποζύγια. Σε αντάλλαγμα, τα ζώα μάς προσέφεραν μερικά δηλητηριασμένα δώρα: **η ιλαρά και η φυματίωση προέρχονται από τις αγελάδες, ο κοκκύτης από τα γουρούνια και η γρίπη από τις πάπιες.**

Η διαδικασία συνεχίστηκε κατά τη διάρκεια του ευρωπαϊκού αποικιακού επεκτατισμού. Στο Κονγκό, οι σιδηροδρομικές γραμμές και οι πόλεις που κατασκεύασαν οι Βέλγοι άποικοι επέτρεψαν σε έναν λεντοϊό, με ξενιστές τους **μακάκους πιθήκους** της περιοχής, να τελειοποιήσει την προσαρμογή του στο ανθρώπινο σώμα. Στη Βεγγάλη, οι Βρετανοί καταπάτησαν τους τεράστιους υγροτόπους των Σάνταρμπα, για να αναπτύξουν την ρυζοκαλλιέργεια, εκθέτοντας τους κατοίκους των περιοχών αυτών στα υδρόβια βακτήρια, που υπήρχαν σε εκείνα τα υφάλμυρα νερά. Οι πανδημίες που προκλήθηκαν από την αποικιακή εισβολή εξακολουθούν να εμφανίζονται και σήμερα. **Ο λεντοϊός των μακάκων** μετατράπηκε στον **HIV**, ενώ το υδρόβιο βακτήριο των Σάνταρμπα, γνωστό πλέον ως **χολέρα**, έχει ήδη προκαλέσει επτά πανδημίες μέχρι σήμερα, με την πλέον πρόσφατη να έχει εκδηλωθεί στην Αϊτή.

Ευτυχώς, όπως δεν υπήρξαμε παθητικά θύματα αυτής της διαδικασίας, έχουμε και τη δυνατότητα να πράξουμε πολλά, προκειμένου να περιορίσουμε τον κίνδυνο εμφάνισης των μικροβίων. **Μπορούμε να προστατέψουμε τους οικοτόπους της άγριας ζωής, ώστε τα ζώα να κρατούν τα μικρόβιά τους αντί να μας τα μεταδίδουν, όπως επιδιώκει το κίνημα One Health.**

Μπορούμε να οργανώσουμε μια στενή επιτήρηση των χώρων, όπου τα ζωικά μικρόβια είναι πιο πιθανό να μεταλλαχθούν σε παθογόνους οργανισμούς για τον άνθρωπο, και να επιχειρήσουμε να εξουδετερώσουμε όσα εμφανίζουν τάσεις προσαρμογής στον ανθρώπινο οργανισμό, προτού προλάβουν να πυροδοτήσουν πανδημίες. Αυτό ακριβώς επιδιώκουν εδώ και δέκα χρόνια οι ερευνητές του προγράμματος **Predict**, το οποίο χρηματοδοτείται από την

Αμερικανική Υπηρεσία για τη Διεθνή Ανάπτυξη (USAID). Έχουν ήδη εντοπίσει πάνω από 900 νέους ιούς συνδεδεμένους με την επέκταση του ανθρώπινου αποτυπώματος πάνω στον πλανήτη. Ανάμεσά τους, άγνωστα έως τώρα στελέχη κορωνοϊού παρόμοια με εκείνα του SARS.

Σήμερα μας παραμονεύει μια νέα πανδημία – και όχι μόνον αυτή του COVID-19. Στις ΗΠΑ, οι προσπάθειες της κυβέρνησης Τραμπ να απαλλάξει την εξορμητική βιομηχανία, αλλά και το σύνολο των βιομηχανικών δραστηριοτήτων, από οποιοδήποτε ρυθμιστικό πλαίσιο, θα οδηγήσει στην απώλεια οικοτόπων, ευνοώντας τη μεταφορά μικροβίων από τα ζώα στους ανθρώπους. Ταυτόχρονα, η αμερικανική κυβέρνηση θέτει σε κίνδυνο τη δυνατότητα εντοπισμού του επόμενου επικίνδυνου μικροβίου πριν αυτό εξαπλωθεί: τον Οκτώβριο του 2019, αποφάσισε να θέσει τέλος στο πρόγραμμα Predict. Επιπλέον, στις αρχές Φεβρουαρίου του 2020, ανακρίνωσε την πρόθεσή της να μειώσει κατά 53% τη συνεισφορά της στον προϋπολογισμό του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ).

Όπως δήλωσε ο επιδημιολόγος Λάρυ Μπρίλιαντ, **«οι εμφανίσεις ιών είναι αναπόφευκτες, όχι όμως και οι επιδημίες»**. Ωστόσο, δεν θα απαλλαγούμε από αυτές παρά μόνο αν επιδείξουμε τόσο μεγάλη αποφασιστικότητα για να αλλάξουμε πολιτική όση επιδείξαμε για να διατάραξουμε τη φύση και τη ζωή των ζώων.

*Το παραπάνω ενδιαφέρον άρθρο της Sonia Shah, που δημοσιεύτηκε στην MONDE DIPLOMATIQUE, βοηθά στην κατανόηση της σχέσης Οικολογίας και Πανδημιών. Η μετάφραση είναι του Βασίλη Παπακριβόπουλου.

Η Sonia Shah είναι δημοσιογράφος, συγγραφέας του «Pandemic: Tracking Contagions. From Cholera to Ebola and Beyond», Sarah Crichton Books, Νέα Υόρκη, 2015 και του «The Next Great Migration: The Beauty and Terror of Life on the Move, Bloomsbury Publishing, Λονδίνο» (θα εκδοθεί τον Ιούνιο του 2020).

Το παρόν κείμενο δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «The Nation».

Η καταστροφή της φύσης υπεύνηνη για τις πανδημίες

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Μια σειρά πρόσφατων άρθρων του διεθνούς Τύπου, με αφορμή την πανδημία της νόσου COVID-19 (κορωνοϊός), παραθέτουν τα τελευταία επιστημονικά δεδομένα. Σύμφωνα με αυτά, η ολοένα αυξανόμενη **απώλεια βιοτόπων και βιοποικιλότητας** στον πλανήτη είναι εκείνη που πιθανότατα διευκολύνει τη **μεταφορά παθογόνων για τον άνθρωπο οργανισμών**, οδηγώντας σε **επιδημίες**, που στο μέλλον ενδέχεται να γίνουν ανεξέλεγκτες. Μόνη λύση η προστασία της άγριας ζωής και των ενδιαιτημάτων της. Μόλις πριν από μία ή δύο δεκαετίες, ήταν δεδομένη η άποψη ότι τα τροπικά δάση και οι άθικτοι από τον άνθρωπο φυσικοί βιότοποι, με την άγρια πανίδα, απειλούν το ανθρώπινο είδος, επειδή εκεί αφθονούν ιοί και παθογόνοι οργανισμοί, που προκαλούν νέες, άγνωστες ασθένειες. Ωστόσο, **τα ζώα δεν φέρουν την παραμικρή ευθύνη**. Είναι λάθος να πιστεύουμε ότι τα άγρια ή τα «εξωτικά» ζώα είναι σε μεγάλο βαθμό προσβεβλημένα από θανατηφόρους παθογόνους οργανισμούς έτοιμους να μας μολύνουν.

Στην πραγματικότητα, η πλειονότητα αυτών των μικροβίων ζει μέσα στον οργανισμό των ζώων χωρίς να τους προξενούν το παραμικρό κακό. Το πρόβλημα βρίσκεται αλλού: με την ξέφρενη αποψίλωση των δασών, την αστικοποίηση και την εκβιομηχάνιση, προσφέραμε σε αυτά τα μικρόβια τον τρόπο να φτάσουν μέχρι το ανθρώπινο σώμα και να προσαρμοστούν σε αυτό. Πολύ απλά, **ο άνθρωπος έχει φτάσει πλέον παντού, ακόμα και σε περιοχές που δεν θα έπρεπε να έχει βρεθεί ποτέ**. Πρέπει να σημειωθεί ότι τα πουλιά που διανύουν μεγάλες αποστάσεις ανάμεσα στις ηπείρους ενδέχεται να είναι χαμηλής μεταδοτικότητας φορείς παθογόνων οργανισμών, ωστόσο αυτό δεν ενέχει κανέναν κίνδυνο για τον άνθρωπο όσο τα αφήνουμε στην ησυχία τους.

Αντίθετα, υπάρχουν αρκετές πρακτικές, που καταστρατηγούν τους βασικούς κανόνες βιοασφάλειας:

- Η **παγίδευση μικρών πουλιών σε δίχτυα και ξόβερρες**, κυρίως στο Νότιο Αιγαίο και με αποκορύφωμα βέβαια την Κύπρο, όπου τα καλούμενα «Αμπελοπούλια» (*Μαυροσκοκούφρηδες* *Sylvia articapilla*) πωλούνται παράνομα ως «εκλεκτός μεζές» σε ταβέρνες.
- Οι **υπαίθριες αγορές ζώων**, ειδικά σε αστικά κέντρα, όπου πωλούνται και παράνομα παγιδευμένα άγρια πουλιά. Στην Αττική λόγου χάρι, το παζάρι του Σχιστού

αποτελεί μια μόνιμη «πληγή» παρανομίας, που συνεπάγεται και μηδενική υγειονομική επιτήρηση.

- Το **παράνομο κυνήγι απειλούμενων ειδών**, που αποδυναμώνει την εξαιρετικά πλούσια ελληνική βιοποικιλότητα, με άγνωστες ακόμη επιπτώσεις, σε μια περίοδο εξαιρετικά κρίσιμη για τα ελληνικά οικοσυστήματα. Σε αυτή την κατηγορία ανήκει ενδεικτικά και το **ανοιξιάτικο κυνήγι των Τρυγωνιών και άλλων μεταναστευτικών πουλιών**, με επίκεντρο τα Ιόνια Νησιά, που παραμένει ριζωμένο ως «έθιμο» στις τοπικές κοινωνίες, ενώ έχει απαγορευτεί εδώ και πάνω από 30 χρόνια.
- Στη Γαλλία, πάλι, η - απαγορευμένη από το 1999 - **θήρευση, σύλληψη και κατανάλωση ως «πολυτελούς λιχουδιάς» ολόκληρων Βλαχοτσιχλονων** (επίσης μεταναστευτικό είδος), θεωρείται αναπόσπαστο μέρος της ντόπιας γαστρονομικής κουλτούρας.

Όσον αφορά γενικότερα στην Ελλάδα, μπορεί να μην υπάρχουν οι αχατογράφητες ζούγκλες των τροπικών, ωστόσο υπάρχουν σημαντικοί δυσπρόσιτοι φυσικοί πυρήνες, σε ψηλά βουνά, νησίδες, φαράγγια, που αποτελούν καταφύγια για την άγρια ζωή. Η κατασκευή νέων δρόμων και άλλων υποδομών πρόσβασης σε τέτοιες περιοχές για αναπτυσσόμενες οικονομικές δραστηριότητες πέρα από την υποβάθμιση των φυσικών οικοσυστημάτων μέσω του κατακερματισμού τους, μειώνουν δραματικά και την απαραίτητη απόσταση με την άγρια ζωή και κάνει πολύ πιο εύκολη την προσέγγιση στους πληθυσμούς των άγριων ζώων και κατ' επέκταση την επαφή με δυνητικούς παθογόνους οργανισμούς.

Υπάρχει τρόπος αντιμετώπισης;

Οι επιδημιολόγοι θεωρούν ότι οι εμφανίσεις

ιών είναι αναπόφευκτες, αλλά όχι και οι επιδημίες. Ωστόσο, δεν θα απαλλαγούμε από αυτές όσο επιτείνονται οι κάθε είδους εισβολές στις μέχρι χτες δυσπρόσιτες περιοχές της άγριας χλωρίδας και πανίδας. **Άρα, απαιτείται άμεσα μια ριζική αλλαγή αντίληψης και πολιτικής όσον αφορά στη σχέση μας με τη Φύση: πρέπει να προστατέψουμε τη βιοποικιλότητα και τους οικοτόπους της άγριας ζωής, ώστε τα ζώα να κρατούν τα μικρόβιά τους αντί να μας τα μεταδίδουν. Ακόμη πιο απλά, πρέπει να αφήσουμε τα άγρια ζώα στην ησυχία τους!**

Κάτι τέτοιο βεβαίως απαιτεί μια συνολική επανεξέταση της σχέσης του υπερκαταναλωτικού κόσμου μας με τις πρώτες ύλες του Τρίτου Κόσμου και τις αναπτυξιακές προτεραιότητες της σύγχρονης οικονομίας.

Υπάρχουν όμως και ορισμένα πράγματα που μπορούμε να κάνουμε άμεσα, εδώ, στην Ελλάδα:

- **Να πάψουμε να ενισχύουμε το κύκλωμα παράνομης παγίδευσης και πώλησης άγριων πουλιών**. Οι Καρδερίνες, οι Φλώροι, οι Σπίνοι, τα Κοτσύφια και τα άλλα άγρια πουλιά δεν ανήκουν στα κλουβιά.
- **Να πάψουμε να ενισχύουμε υπαίθρια παζάρια, όπου πωλούνται (παράνομως) άγρια ζώα.**
- **Να μην καταναλώνουμε παράνομο κυνήγι**. Τα ισχνά, κατάκοπα Τρυγονία της άνοιξης, μετά το μακρύ ταξίδι τους από την Αφρική, δεν είναι «μεζές».
- **Να πάψουμε να αγοράζουμε ξενικά, εξωτικά είδη ζώων** - και βεβαίως να τα ελευθερώνουμε, όταν τα «βαρεθούμε», σε ένα φυσικό περιβάλλον ανέτοιμο γι' αυτά.

Οι νομοταγείς μένουν σπίτι, οι παράνομοι «αλωνίζουν»

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ»

Εβδομάδα των Παθών για την φύση, καθώς η λαθροθηρία φουντώνει, μαζί με άλλες παρανομίες, εκμεταλλευόμενη την απουσία ελέγχου.

Οι μόνιμοι **λαθροθήρες** στο Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου - Στροφυλιάς και οι εποχιακοί λαθροθήρες στην παραλιακή Ηλεία γνωρίζουν μέρες «δόξας». Η απουσία ελέγχου, λόγω των περιοριστικών μέτρων, τους αφήνει να «αλωνίζουν» και να καταστρέφουν την άγρια πανίδα εν μέσω αναπαραγωγής και ανοιξιάτικης μετανάστευσης. Το ίδιο φαίνεται να συμβαίνει με άλλες παρανομίες που πλήττουν τα φυσικά οικοσυστήματα και την βιοποικιλότητα, όπως λαθραλιεία, εκχερσώσεις, καταπατήσεις κ.λπ.

Οι έλεγχοι των μετακινήσεων και η επιβολή προστίμων, ενώ αποθαρρύνουν τους πολίτες από το να επισκεφθούν φυσικές περιοχές, δεν έχουν καμία επίπτωση

στους καταστροφείς της φύσης, οι οποίοι δρουν σε γνώριμες περιοχές και είναι εξοικειωμένοι με την παρανομία και τις εκκρεμείς καταδίκες και τα πρόστιμα εναντίον τους.

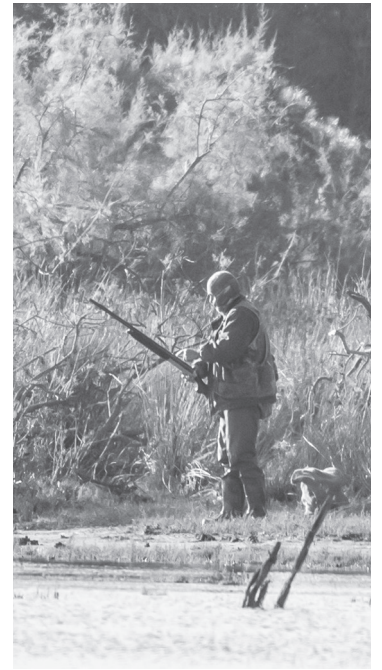
Οι ελεγκτικές αρχές έχουν επιδείξει κάποιες παρεμβάσεις, όπως κατά λαθροθηρών με φυλάχτες και ομοιώματα πουλιών στο παραλιακό Επιτάλιο και λαθραλιών, που χρησιμοποίησαν μέχρι και δυναμίτη στην **Λιμνοθάλασσα Πάπα**, ενώ η Αποκεντρωμένη Διοίκηση ενεργοποίησε, μετά από εβδομάδες ανεξήγητης παντελούς απουσίας, περιορισμένα σε χρόνο εποχούμενα περίπολα Δασοφυλάκων.

Ωστόσο, στην κρίσιμη κατάσταση που βρισκόμαστε επιβάλλονται εντατικοί έλεγχοι και όχι

δειγματοληπτικές δράσεις. Η κατάσταση επιδεινώθηκε με το ανοιξιάτικο πέρασμα των τρυγониών, το οποίο «αναβίωσε» με απαράδεκτο τρόπο, ιδίως στην παραλιακή Ηλεία από Καϊάφα μέχρι Κατάκολο (όπως και στην γειτονική Ζάκυνθο).

Οι ελεγκτικές αρχές και ιδίως η **Αποκεντρωμένη Διοίκηση Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου, Ιονίων Νήσων** πρέπει να ενισχύσουν τις περιπολίες στο Εθνικό Πάρκο και την παραλιακή Ηλεία, προτού ολοκληρωθεί μια πρωτοφανής καταστροφή για το φυσικό περιβάλλον.

Κώστας Παπακωνσταντίνου
Επικεφαλής της «Οικολογικής Δυτικής Ελλάδας»

Επανάταξη των δηλητηριασμένων γυπών στον Αράκυνθο

Το Σάββατο, 07/03/2020, ο Φορέας Διαχείρισης Λιμνοθάλασσας Μεσολογίου-Ακαρνανικών Ορέων προέβη στην **απελευθέρωση δύο Όρνιων** (*Gyps fulvus*), που διασώθηκαν από δηλητηρίαση, σε συνεργασία με τον Σύλλογο Προστασίας και Περίθαλψης Άγριας Ζωής «ANIMA», μετά τα τελευταία γεγονότα που έγιναν τον Φεβρουάριο. Το πρώτο από τα δύο όρνια είχε βρεθεί στην περιοχή «Μέσα Πηγάδι» Αιτωλικού, ενώ το δεύτερο σε κτήμα στην περιοχή «Σταμνά».

Η απελευθέρωση αφορούσε στην επανάταξη των δύο γυπών, (ενός νεαρού και ενός ενήλικου, στα οποία δόθηκαν τα ονόματα «Γάινης» και «Φώτιος») στο φυσικό τους περιβάλλον, στην περιοχή του Αρακύνθου, όπου παρευρέθηκαν στελέχη του Συλλόγου Προστασίας και Περίθαλψης Άγριας Ζωής (ANIMA), του Αττικού Ζωολογικού Πάρκου, του Δασαρχείου Μεσολογίου, του Δασαρχείου Ιωαννίνων,

εθελοντές της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας, φύλακες της θηροφυλακής, καθώς επίσης εξωτερικοί επιστημονικοί συνεργάτες του Φ.Δ.

Παρών στην απελευθέρωση ήταν επίσης ο Δήμαρχος της Ι.Π. Μεσολογίου κ. **Κώστας Λύρος**, καθώς επίσης πολίτες της ευρύτερης περιοχής.

Ο Φορέας Διαχείρισης ευχαριστεί θερμά τους Βούλγαρους συνεργάτες του, ειδικούς ορνιθολόγους κ. Emilian Stoynov, Christof Peshev και Nasko Grosdanov, της οργάνωσης Wild Flora and Fauna, που μετέβησαν από το εξωτερικό και υποστήριξαν την προσπάθεια διατήρησης του είδους με την τοποθέτηση δορυφορικών πομπών γεωγραφικού εντοπισμού θέσης και με τους οποίους θα παρακολουθείται από εδώ και στο εξής, σε πραγματικό χρόνο, η κίνηση και η δραστηριότητά τους, η οποία θα βοηθήσει στον μελλοντικό εντοπισμό τυχόν περιστατικών δηλητηρίασης.

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΣΕ ΚΑΡΑΝΤΙΝΑ, ΤΑ ΖΩΑ ΒΟΛΤΑΡΟΥΝ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ

Πολλοί ειδικοί είπαν ότι η **καραντίνα**, που επιβλήθηκε στους ανθρώπους λόγω της **πανδημίας του κορωνοϊού**, βοήθησε τη **φύση να ανακαλύψει εκ νέου τους χώρους της. Τα ζώα άρχισαν να κυκλοφορούν στις πόλεις ανενόχλητα** χωρίς να τα εμποδίζει ο ανθρώπινος παράγοντας.

Εκμεταλλεύονται την ησυχία, των άλλοτε πολυσύχναστων πόλεων, τους άδειους, από ανθρώπους, δρόμους και βρίσκουν την ευκαιρία να κυκλοφορήσουν ελεύθερα. Όπως έκαναν κάποιες πάπιες στο Παρίσι και μερικές κατσίκες στην Ουαλία. **Ακόμα και μία τίγρης στο Σαντιάγο της Χιλής.**

Έτσι ακριβώς, όπως εμφανίστηκαν και τα δελφίνια στην Κωνσταντινούπολη. Ή ακόμα και όρκα φάλαινες κοντά στο Βόρειο Βανκούβερ, κάτι που είχε να γίνει 59 χρόνια. Βίντεο, που έχουν αναρτηθεί στα social media τις τελευταίες ημέρες, δείχνουν όλα αυτά τα ζώα να απολαμβάνουν την ησυχία τους μέσα στο αστικό τοπίο.

ΑΣ ΜΗΝ ΞΕΧΑΣΟΥΜΕ ΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΞΗ!

«Οι κερασιές θ' ανθίσουν και φέτος... και φέτος θα γεμίσουν γλυκούς καρπούς, άνθη και φύλλα, και μοσκοβολιά. Κι όλα θα γίνουν όπως πάντα...»

Έτσι αρχίζει το μυθιστόρημα του Μενέλαου Λουντέμη «Οι κερασιές θ' ανθίσουν και φέτος». Κι αν βιώσαμε τη φετινή άνοιξη με περιοριστικά μέτρα μένοντας στα σπίτια μας, κι αν περάσαμε μια ...**παράξενη Πρωτομαγιά**, κατά τον Νίκο Γκάτσο, η φύση ...**ήυρε την καλή και τη γλυκιά της ώρα**, κατά το Διονύσιο Σολωμό, κι εμείς ως «**Ελεύθεροι πολιορκημένοι**» τη βλέπαμε από τα παράθυρα κι από τα μπαλκόνια μας, αλλά και ζητώντας «άδεια» είχαμε, ευτυχώς, την ευκαιρία να περπατήσουμε και να την απολαύσουμε, ενώ όσοι διαθέτουν κήπο δίπλα στο σπίτι τους δεν χρειάζονταν ούτε άδεια να χαίρονται τις ομορφιές της.

Κι αν είναι άνοιξη μην το ξεχνάς
 Όλη η πλάση ανθίζει για μας
 Όλη η άνοιξη στήνει καινούριο χορό
 Κι η γη πηγάζει καθάριο νερό.

Με αφορμή και τους παραπάνω στίχους των Αρετής & Ιωάννας Σπανομάρκου, που τραγουδά η Αρετή Κετιμέ στο τραγούδι «**Οι νεραντζιές ανθίζουν**», να θυμηθούμε και να μην ξεχάσουμε πως η Άνοιξη είναι εδώ, και οι πορτοκαλιές και οι αχλαδιές και οι μηλιές ανθίζουν, η πράσινη χλόη διακοσμείται με πλήθος άλλα χρώματα...

Και πρέπει να προσέχουμε, να μείνουμε κι εμείς εδώ, για να ζήσουμε πάλι και πάλι πολλές φορές τη χαρά να απολαμβάνουμε την ανοιξιάτικη φύση!

Να κριθεί κάθε Άνοιξη από τη χαρά της
 από το χρώμα του το κάθε λουλούδι
 από το χάδι του το κάθε χέρι
 απ' τ' ανατρίχιασμά του το κάθε φιλί.
 (Μίλτος Σαχτούρης, Ασπεροσκοπείο)

Διάβαζα ένα ποίημα για την άνοιξη
 όταν την είδα
 να έρχεται από μακριά:
 μισή γυναίκα,
 μισή όνειρο.
 Κατέβαινε το μονοπάτι κάτω
 στεφανωμένη
 με άνθη κερασιάς.
 Τότε κατάλαβα
 τι δύναμη έχουν τα ποιήματα.
 (Χρίστος Λάσκαρης)

«Μπορείς να κόψεις όλα τα λουλούδια, αλλά δεν μπορείς να εμποδίσεις την Άνοιξη να 'ρθει»
 (Pablo Neruda)

Γκράφιτι στο Λος Αντζελες, στην εποχή του παγκόσμιου εγκλεισμού, διά χειρός Pony Wave

Ρούλη Μπούα, ναΐφ ζωγράφος, Άνοιξη

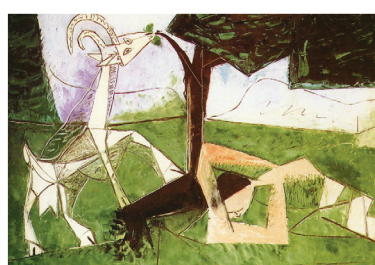
Γιάννης Σταύρου, Τριαντάφυλλα

Γιάννης Σταύρου, Ανοιξιάτικο στεφάνι

Salvador Dali, Αλληγορία της Άνοιξης

Pablo Picasso, Άνοιξη

Η «Πλαγάρα» ο πιο διάσημος Μαυροπετρίτης στην Ελλάδα, έφτασε και πάλι στα αγαπημένα της Αντικύθηρα!

Η ακούραστη θηλυκή «Πλαγάρα» παρακολουθείται για 5^η συνεχή χρονιά από την Ομάδα του Προγράμματος LIFE EIClimA, δίνοντάς μας σπουδαίες πληροφορίες για τα ταξίδια της χάρη στον δορυφορικό της πομπό.

Η συνέπειά της υπήρξε για άλλη μια φορά υποδειγματική! Για 3^η συνεχή χρονιά φεύγει από τη Μαδαγασκάρη τις πρώτες μέρες του Απριλίου (μόνο το 2017 είχε φύγει αργότερα) και φτάνει στα Αντικύθηρα μετά από περίπου 26 μέρες ταξιδιού.

Η «Πλαγάρα» είχε δακτυλιωθεί ως ενήλικη τον Σεπτέμβριο του 2016, άρα είναι τουλάχιστον 7 ετών. Πρόκειται για μια πολύ έμπειρη διηπειρωτική ταξιδιώτισσα, καθώς η φετινή διαδρομή αποτελεί τουλάχιστον την 6^η ανοιξιάτικη μετανάστευσή της από τη Μαδαγασκάρη στην Ελλάδα. Είναι πια προφανές πως η Πλαγάρα έχει χαράξει μια σταθερή πορεία,

την οποία, βασιζόμενη στη μεγάλη της εμπειρία, μπορεί να τροποποιεί ελαφρώς ανάλογα με τις εκάστοτε συνθήκες.

Από τη βορειοδυτική Μαδαγασκάρη περνάει με συνεχή πτήση στην απέναντι ακτή της Μοζαμβίκης, αλλά, αν οι άνεμοι είναι ευνοϊκοί, ενδέχεται να βρεθεί και πολύ μακρύτερα ως τη νήσο Ζανζιβάρη. Ακολούθως, κινείται με βόρεια κατεύθυνση περνώντας τις χώρες της ανατολικής Αφρικής (Τανζανία, Κένυα, Αιθιοπία), διασχίζει την Ερυθρά Θάλασσα στο στενότερό της σημείο και μετά πετά πάνω από τις ερήμους της αραβικής χερσονήσου. Φτάνοντας σε βόρειο πλάτος ίδιο με αυτό του Αιγαίου, κάνει την τελική στροφή πορείας προς τα δυτικά, για να καταλήξει στα Αντικύθηρα.

Κάθε χρόνο! Με την ίδια συνέπεια!

Elliniki Ornithologiki Etaireia

Θύμα του κορωνοϊού και η έκθεση φωτογραφίας

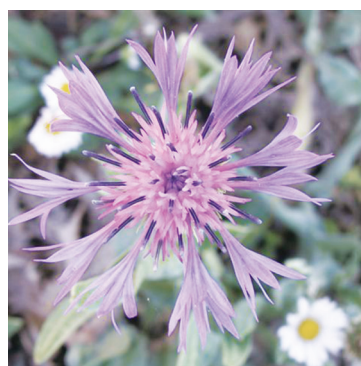

Θύμα του κορωνοϊού έπεσε και η έκθεση φωτογραφίας, που είχαμε προγραμματίσει για την παραμονή της πρωτομαγιάς στα Ψηλαλώνια. Το φετινό μας θέμα ήταν η «**Η άγρια πανίδα της Ελλάδας**» και στόχο είχε να προβάλει τη βιοποικιλότητα της χώρας μας και να ωθήσει τους νέους να προσεγγίσουν τη φύση με τα πόδια, τα κιάλια και τη φωτογραφική τους μηχανή!

Η φετινή έκθεση θα ήταν η 10^η στη σειρά, μιας και όλα ξεκίνησαν το 2010, οπότε με αφορμή το γιορτασμό του «διεθνούς έτους βιοποικιλότητας» διοργανώσαμε έκθεση με θέμα τα «Αγριολούλουδα της Ελλάδας».

Η επιτυχία της πρώτης έκθεσης μάς ώθησε να επαναλάβουμε το εγχείρημα (που πλέον έγινε θεσμός) και τα επόμενα χρόνια. Δυστυχώς, φέτος δεν μας επέτρεψε ο κορωνοϊός να συνεχίσουμε την παράδοση.

Αισιοδοξούμε και ελπίζουμε του χρόνου να είμαστε όλοι καλά

και να πραγματοποιήσουμε την αναβληθείσα έκθεση. (Το θέμα παραμένει το ίδιο «**Η άγρια πανίδα της Ελλάδας**».)

Παραθέτουμε μερικές φωτογραφικές συνθέσεις από την πρώτη μας έκθεση με **αγριολούλουδα** του Ελλαδικού χώρου, η ποικιλότητα του οποίου τον κατατάσσει στις πρώτες θέσεις πανευρωπαϊκά.

Ετοιμάστε τις μηχανές σας και «κλικ» στην άγρια πανίδα της χώρας μας, χωρίς φυσικά να την ενοχλήσουμε.

Θ.Κ.

Να μην πληρώσει ο προαστιακός την κατασκευή της νέας γραμμής.

Η πρόσφατη απόφαση του ΟΣΕ για την απόδοση του τμήματος Ρίο-Κανελλοπούλου στην ΕΡΓΟΣΕ για την εκτέλεση των εργασιών αναβάθμισης της γραμμής και οι αντιδράσεις πολιτών και Δήμου επανέφεραν, εν μέσω των δυσχερειών λόγω καραντίνας, στο επίκεντρο του δημοσίου διαλόγου το πάντα επίμαχο και πάντα ταλαιπωρημένο από απαιτήσεις και θέσεις, με αμφίβολη βάση στα πραγματικά τεχνικά και οικονομικά δεδομένα, θέμα της **διέλευσης της νέας σιδηροδρομικής γραμμής** από το πολεοδομικό συγκρότημα της Πάτρας.

Η απόφαση αυτή σημαίνει ότι επίκειται (λαμβανομένης υπόψη και της εξέλιξης της καραντίνας) η συνέχιση της εργολαβίας, που έχει αφηγηρία τον Ψαθόπουρο και μετά το Ρίο πάνω σε επιφανειακή (με κάποιες βυθίσεις τύπου cut and cover) χάραξη και ότι η υπόσχεση Σπίρτζη για πλήρη υπογειοποίηση από Ρίο και μετά δεν υλοποιείται. Δεν πρέπει να ξεχνάμε (και κάποιος λίγο γινόμασταν δυσάρεστοι τονίζοντας αυτό το σημείο) πως με δεδομένο ότι το κόστος υπογείων στάσεων (στάσεων μετρό στην πράξη) είναι πολύ μεγάλο και δεν είναι πιθανό να χρηματοδοτηθεί, πλήρης υπογειοποίηση από Ρίο ως Κανελλοπούλου θα συνεπαγόταν, στην πράξη, ότι ο προαστιακός δεν επιβιώνει.

Στις αντιδράσεις του ο Δήμος Πατρέων αναφέρει ότι εκτός από την υπογειοποιημένη διπλή σύγχρονη γραμμή αναμένει και κανονική λειτουργία του Προαστιακού επί αυτής. Και εδώ φτάνουμε στο ζήτημα με τη μεγαλύτερη σημασία για την ποιότητα ζωής των κατοίκων της ευρύτερης Πάτρας: **το παρόν και το μέλλον του προαστιακού**. Είναι σαφές ότι η απόφαση επανέναρξης των έργων συνοδεύεται και από απόφαση διακοπής της γραμμής και της λειτουργίας του Προαστιακού της Πάτρας στο τμήμα αυτό που περιλαμβάνει τους σταθμούς Ρίου, Καστελλόκαμπου, Μποζαϊτικών.

Αν λάβουμε υπόψη ότι η ολοκλήρωση των έργων μπορεί να φτάσει μέχρι και το 2023 ή και το 2025, αν μιλάμε για την κατάληξη στον Άγιο Ανδρέα, καταλαβαίνουμε ότι ο Προαστιακός, ο οποίος υποτίθεται, όταν ολοκληρωθούν τα έργα αναβάθμισης επί διπλής, ηλεκτροκινούμενης γραμμής, στην καλύτερη περίπτωση θα λείψει για τρία χρόνια, στη χειρότερη (εφόσον στάσεις επαρκείς δεν γίνουν λόγω κόστους) θα παύσει να λειτουργεί οριστικά.

Με ορατές τις σοβαρότατες επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής και στον κυκλοφοριακό φόρτο από αυτή την εξέλιξη τίθεται το ερώτημα, τι μπορεί να γίνει για να μετριαστούν, προπαντός όμως πώς θα διασφαλιστεί ότι δεν θα υπάρξει περίπτωση οριστικής του κατάργησης, ενδεχόμενο, που γνώστες των μεταφορών φοβούνται.

Πολύ μεγάλης σημασίας ακόμη είναι μια συζήτηση, που δεν γίνεται: πώς η γραμμή δεν θα είναι απλώς ένα σιδηροδρομικό έργο μέσα στην πόλη, ασχέτως του βαθμού που θα είναι επίγειο ή υπόγειο, αλλά μια πολύπλευρα μελετημένη επέμβαση, που θα περιλαμβάνει προβλέψεις αναβάθμισης του αστικού ιστού, τον οποίο διασχίζει.

Πρότασή μας είναι, να μελετηθεί, παρά τις ορατές δυσκολίες, το ενδεχόμενο να διατηρηθεί η μετρική γραμμή για τη λειτουργία του προαστιακού, **μετακινούμενη κάποια μέτρα παράλληλα της υπάρχουσας**, η

οποία θα ξηλωθεί για να μπει στη θέση της η διπλή νέα γραμμή. Έτσι, σε όλη τη διάρκεια των έργων η γραμμή θα συνεχίσει την επιτυχή της λειτουργία προς όφελος των κατοίκων του πολεοδομικού συγκροτήματος της Πάτρας.

Προηγούμενα τέτοιων λύσεων υπάρχουν. Υπάρχει η τόλμη να ζητηθεί και να εξεταστεί μια τέτοια πρόταση;

Θεωρώ ότι πρέπει να γίνει και κριτική για τον τρόπο που η Κυβέρνηση θέλει να κάνει το έργο. Σε οποιαδήποτε λύση απαιτούνται συνοδά έργα (ως αναπόσπαστο κομμάτι της εργολαβίας) για την αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και όχι μία απλή κατασκευή γραμμής, που αυτή θα διέρχεται από την πόλη (γεγονός ιδιαίτερα επιβαρυντικό έως καταστροφικό για την ίδια την πόλη, που παράλληλα απαξιώνει και την έννοια και τις υπηρεσίες που προσφέρει το τρένο). Παρατήρηση που ισχύει ανεξάρτητα από τον τρόπο χάραξης της γραμμής (επίγεια, υπόγεια, κλπ.).

Επίσης θεωρώ ότι, έτσι όπως φαίνεται ότι θα προχωρήσει η εργολαβία, αυτό θα είναι και το τέλος του προαστιακού και όχι απλώς η αναστολή λειτουργίας του για κάποια χρόνια. Κυρίως τώρα που έχουν γίνει και επενδύσεις για την επέκτασή του στα νότια αυτό γίνεται κρίσιμο.

Γιώργος Κανέλλης

Μια περιφραγμένη ασχήμια στο Νότιο Πάρκο

Στο Νότιο Πάρκο, ένα χώρο αναψυχής, που έχει κερδίσει την αγάπη των πολιτών, και στο ύψος της οδού Ιεροθέου, ακριβώς σε επαφή με το εκεί πάρκινγκ, που φτάνει ως τις εγκαταστάσεις του ΝΟΠ, υπάρχει ένας περιφραγμένος με άκρως πρόχειρα υλικά χώρος, περίπου ένα στρέμμα, στον οποίο διακρίνει κανείς δίπλα σε κάποια παραπήγματα, ή κάτι τέτοιο έναν αριθμό από παλιά μικρά σκάφη.

Δεν γνωρίζουμε γιατί υπάρχει αυτή η «μύγα μέσ' στο γάλα», που διακόπτει τη συνέχεια του πάρκου και το υποβαθμίζει αισθητικά, θεωρούμε όμως ότι ο Δήμος οφείλει να γνωστοποιήσει το τι ισχύει για τον χώρο αυτό. Σε κάθε

περίπτωση δε, οφείλει να επιβάλει τα δέοντα: να επιβάλει την αισθητική αποκατάσταση του χώρου σε κάθε περίπτωση και να ξεκαθαρίσει αν είναι

νόμιμο ή όχι, οπότε και να πράξει αναλόγως.

Γ. Κανέλλης

Ως πότε θα γίνονται οι πλατείες μας οικόπεδα;

του Γιώργου Κανέλλη*

Με αφορμή την οδυνηρή για μια ολόκληρη πυκνοκατοικημένη γειτονιά μετατροπή του επί 25 χρόνια δεσμευμένου για πλατεία ακινήτου, μεταξύ Δοϊράνης και Λευκωσίας στην περιοχή Αγίας Σοφίας, σε οικόπεδο (για να γίνει ένα ακόμη, μάλλον αχρειαστο, σουπερμάρκετ, δημοσι-

εύουμε το παρακάτω άρθρο, πρωτοδημοσιευμένο στην ιστοσελίδα thebest.gr, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου του 2019. Διαπιστώσεις και προτάσεις διατηρούν πλήρως την αξία τους, αλλά τίποτα νέο δεν διαφαίνεται σε ό,τι αφορά σε νοοτροπίες και πολιτικές του Δήμου.

Η εκπόνηση και χρηματοδότηση προγραμμάτων αναβάθμισης των υποδομών των πόλεων με τη μορφή της «Ολοκληρωμένης χωρικής επένδυσης» ή της «Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης» είναι ένα ελπιδοφόρο πεδίο άσκησης περιφερειακής πολιτικής και διάθεσης των κονδυλίων του ΕΣΠΑ.

Πόλεις της περιφέρειάς μας, όπως η Πάτρα, ο Πύργος, το Αγρίνιο, το Μεσολόγγι-Αιτωλικό ήδη αξιοποιούν κονδύλια δεκάδων εκατομμυρίων για βελτίωση οδών, κοινωφελών ιδρυμάτων, συστημάτων παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών, μέτρων υποστήριξης της επιχειρηματικότητας, έργων διαχείρισης λυμάτων και άλλων, που με την ολοκλήρωσή τους αναμένεται να έχουν, χωρίς επιβάρυνση των δημοτών, ορατό αντίκτυπο στην ποιότητα ζωής, την οικονομία, το αστικό περιβάλλον.

Τα προγράμματα αυτά είχαν την πλήρη υποστήριξη του γράφοντος, ως περιφερειακού συμβούλου της «Οικολογικής Δυτικής Ελ-

λάδας», δημοσιοποιήσαμε μάλιστα και συμπληρωματικές προτάσεις.

Όμως η περιφερειακή πολιτική αναβάθμισης των πόλεων είναι «κουτσή» και ανολοκλήρωτη, αν αρκασθεί σε αναπλάσεις και βελτιώσεις υπαρχουσών κοινωφελών υποδομών, αγνοώντας την τραγωδία, που τις τελευταίες δυο δεκαετίες τσιμεντοποιεί χωρίς λόγο τις πόλεις μας, δεδομένου ότι οι πληθυσμοί τους είναι σταθεροί πλέον, ή και μειούμενοι: η τραγωδία της δικαστικής απώλειας προβλεπόμενων στα σχέδια πόλεως κοινόχρηστων χώρων, λόγω αδυναμίας καταβολής της αποζημίωσης στους ιδιοκτήτες των δεσμευμένων οικοπέδων.

Αναγκαίοι δρόμοι δεν διανοίγονται και πλατείες καταργούνται ή κουτσουρεύονται στο ένα τέταρτο του αρχικού σχεδιασμού τους, γιατί δεν υπάρχουν τα χρήματα για την αποζημίωσή τους. Ενδεικτικά, για την Πάτρα, που έχει και το μεγαλύτερο πρόβλημα αναφέρουμε ότι, σε 1125 στρέμματα κοινοχρήστων χώρων που προβλέπονται στο 22500

στρεμμάτων σχέδιο πόλεως, έχουν ήδη πολλές δεκάδες οριστικά χαθεί και είναι εκατοντάδες αυτά τα οποία απειλούνται με την ίδια μοίρα.

Αυτό που υπογραμμίζουμε, τόσο με την προσωπική μας αρθρογραφία όσο και στα πλαίσια πρωτοβουλιών των περιβαλλοντικών οργανώσεων, είναι ότι ΑΡΚΕΤΑ χρήματα για τη διάσωση όλων των κοινόχρηστων χώρων δεν πρόκειται να υπάρξουν ΠΟΤΕ, διότι μιλάμε για εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ.

Αυτό όμως κάθε άλλο παρά σημαίνει ότι πρέπει να καθίσουμε μοιρολατρικά να βλέπουμε τους κοινόχρηστους χώρους των πόλεών μας να περνούν στην ανυπαρξία.

Αυτό που μπορεί και πρέπει να γίνει, πέραν της διεκδίκησης κονδυλίων από το Πράσινο ταμείο π.χ. ή κεντρικού πόρου, και που μπορεί να δώσει ουσιαστικές λύσεις είναι η ενεργοποίηση των δυνατοτήτων που δίνει η πολεοδομική νομοθεσία με εργαλεία όπως η «Τράπεζα γης», η μεταφορά συντελεστού, η πολεοδομική «αναμόρφωση» περιοχών, ώστε να ενταχθούν στις προβλέψεις εισφοράς σε γη και χρήμα, με θετικό όμως ισοζύγιο για τους ιδιοκτήτες, που προβλέπεται στα άρθρα 15 και 16 του ν. 2508/1997, η πολεοδόμηση

με σύγχρονους όρους περιοχών που άλλαξαν χρήση, παραμένουν όμως ενιαίες, με χαρακτηριστικότερη περίπτωση την παλαιά βιομηχανική ζώνη της Πάτρας, στην Ακτή Δυμαίων και βεβαίως η χρήση κάθε άλλου νεότερου πολεοδομικού εργαλείου.

Όλα αυτά όμως, παρότι εγκαίρως έχουν προταθεί από τις περιβαλλοντικές οργανώσεις, δεν αποτολμώνται, γιατί απαιτούν ΣΤΡΟΦΗ πολιτικής και βαθιά αλλαγή νοοτροπίας τόσο σε περιφερειακό όσο και σε δημοτικό επίπεδο. Όταν βλέπουμε ολόκληρες συνοικίες να τσιμεντοποιούνται άδικα, δεν επιτρέπεται να μένουμε κολλημένοι σε δόγματα ή να αρκούμαστε σε διεκδικητική πλην περιορισμένης απόδοσης τακτική.

Οι «Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις» και οι «Βιώσιμες Αστικές Αναπτύξεις» είναι θετικές μεν, αλλά πάσχουν από βαρύτατη μονομέρεια, αν δεν αντιμετωπίσουμε το θεμελιώδες πρόβλημα: την ίδια την οριστική απώλεια κοινοχρήστων χώρων.

Δυνάμεις, όπως η «Οικολογική Δυτική Ελλάδα», είναι εγγύηση ότι, στο περιφερειακό επίπεδο τουλάχιστον, η μάχη αυτή θα δοθεί

*πρώην περιφερειακός σύμβουλος

Για τα σχέδια αναβάθμισης των Αλυκών

Σχέδια για αναβάθμιση του μικρού (όσο και αμαρτωλού, λέμε εμείς) λιμανιού των Αλυκών της Κάτω Αχαΐας εξήγγειλε ο Αντιπεριφερειάρχης Επιχειρηματικότητας, Έρευνας και Καινοτομίας κ. Φωκίων Ζαΐμης. Επιδιώκεται, αφού επιλυθούν τα (πλήθος, λόγω αυθαιρεσιών) νομικά προβλήματα, θα επιχειρηθεί το λιμανάκι να εκσυγχρονιστεί, δηλαδή να είναι ασφαλές και λειτουργικό, αλλά και να αναβαθμιστεί τουριστικά και αλιευτικά. Αυτά βέβαια, εφόσον η Εταιρεία Ακινήτων του Δημοσίου παραχωρήσει τον όλο χώρο στο Δήμο Κ. Αχαΐας, ο οποίος συμφωνεί.

Ο περιφερειακός Σύμβουλος της παράταξης «Οικολογική Δυτική Ελλάδα» Κώστας Παπακωνσταντίνου έχοντας υπόψη το πλήθος των αυθαιρεσιών στον εκεί οικισμό, αλλά και τη χρήση του μικρού λιμανιού για ξεφόρτωμα αλιευμάτων έξω από το νόμιμο κανάλι παραλαβής, κατέθεσε σχετική επερώτηση. Είναι

σημαντικό να γίνει δημόσια συζήτηση για μια ολική αναβάθμιση, που πρώτα απ' όλα θα περιλαμβάνει την άρση των αυθαιρεσιών.

Η επερώτηση είναι η παρακάτω.

«Κύριε Αντιπεριφερειάρχη, Από πρόσφατες δημόσιες δηλώσεις σας πληροφορηθήκαμε ότι υπάρχει ή εκπονείται σχεδιασμός για την αναβάθμιση του λιμανιού των Αλυκών Κάτω Αχαΐας. Έχοντας υπόψη ότι η πολεοδομική και κυκλοφοριακή κατάσταση του παρά το εν λόγω λιμάνι οικισμού των Αλυκών είναι χαρακτηριστική περίπτωση κυριαρχίας της αυθαιρεσίας, της καταπάτησης κοινοχρήστων χώρων, των αδιάνοικτων ή φραγμένων αυθαίρετα από ιδιώτες δρόμων, φαινόμενα που έχουν εξυπηρετήσει και την έξω από τα νόμιμα κανάλια διακίνηση αλιευμάτων, σας ερωτούμε: Ποιες είναι οι δικές σας διαπιστώσεις από την επίσκεψή σας στην εν λόγω περιοχή;

Ποιος είναι ο σχεδιασμός, για τον οποίον δημοσίως μιλήσατε;

Περιλαμβάνει αυτός ο σχεδιασμός βασικές τουλάχιστον επεμβάσεις διάνοιξης οδών και άρσης αυθαιρεσιών, ώστε η όποια σχεδιαζόμενη αναβάθμιση του μικρού λιμανιού των Αλυκών να έχει νόημα και θετικά αποτελέσματα; Περιλαμβάνει πρόβλεψη επέμβασης στο θέμα της αποχέτευσης του οικισμού, με δεδομένο ότι σήμερα τα λύματα καταλήγουν στο λιμάνι;»

Γ. Κανέλλη

ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

Από εθελοντές προσκόπους για την ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ.

«Κοινότητα η [κινότιτα]: Η ιδιότητα, το γνώρισμα του κοινού· ό,τι ανήκει σε πολλούς, ό,τι αφορά ή χαρακτηρίζει πολλούς»

Στην ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ. βλέπουμε την αξία του **εθελοντισμού** ως έκφραση της συμμετοχής του πολίτη στα κοινά, καθώς αποτελεί απαραίτητο εργαλείο της δημοκρατίας. Είτε ατομικά είτε μέσα από Φορείς ο σκοπός της συμμετοχής του πολίτη είναι να αναδείξει τα προβλήματα της πόλης του, να υπερασπιστεί την αξία της Κοινότητας και **να γίνει η αλλαγή που επιθυμεί να δει γύρω του.**

Οι πολίτες εθελοντές μέσα από το έργο τους και την παρουσία τους σε οργανωμένους φορείς χτίζουν μια γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ πολιτών και εκλεγμένων αντιπροσώπων. Έχουν το αίσθημα της **Κοινωνικής Ευθύνης** και αντιλαμβάνονται τη σημασία μιας βιώσιμης ανάπτυξης για το κοινό περιβάλλον, στο οποίο ζούμε, βοηθώντας το Δήμο να πετύχει ή να διατηρήσει τους στόχους του.

Στην Οικολογική Κίνηση Πάτρας έχουν γεννηθεί και τιμηθεί πολλές τέτοιες πρωτοβουλίες. Η τελευταία ήταν η συνεργασία με **δύο εθελοντές προσκόπους, το το Χαράλαμπο και το Θάνο.** Δύο νεαρά άτομα, που πιστεύουν στην αξία του εθελοντισμού και θέλουν να προσφέρουν στην πόλη τους, παρά το φορτωμένο πρόγραμμά τους ως φοιτητές και πρόσκοποι. Συνεργαστήκαμε για τρεις περίπου εβδομάδες και ασχολήθηκαν με αρμοδιότητες, όπως η **αποδελτίωση της «Εν Αιθρία»,** και αρ-

χειοθέτηση μέρους της βιβλιοθήκης μας διατηρώντας ακμαίο ηθικό. Πέρα από την εργασία τους διδάχθηκαν την οργάνωση και τον τρόπο λειτουργίας ενός μεγάλου φορέα, όπως η ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ.

Παραθέτουμε ένα κομμάτι του project που ανέλαβαν με τίτλο: **ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.** Οι περιοχές που επιλέχθηκαν είναι αντιπροσωπευτικές της πόλης της Πάτρας και στόχος είναι η ανάδειξη προβλημάτων που δυσκολεύουν την καθημερινότητα των δημοτών και υποβαθμίζουν την ποιότητα της ζωής τους.

Να τι σημειώνουν οι ίδιοι:

«Στα πλαίσια του προγράμματος **πρόσκοπος του κόσμου** επιλέξαμε να προσφέρουμε την εθελοντική υπηρεσία, που απαιτούσε το πρόγραμμα, στην Οικολογική Κίνηση Πάτρας (ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ.) Κομμάτι της προσφοράς μας αποτελεί και η παρούσα έρευνα για την **χαρτογράφηση προβλημάτων αστικού ιστού** σε μικρά τμήματα της πόλης.

Μας δόθηκαν 5 περιοχές της Πάτρας. Οι τρεις βρίσκονταν στο **κέντρο** της πόλης, ενώ οι υπόλοιπες δύο βρίσκονταν σε δύο διαφορετικές περιοχές στα **περίχωρα** της πόλης. Η έρευνά μας στο δρόμο διήρκεσε ένα **Σαββατοκύριακο**, ενώ η καταγραφή μάς πήρε μια εβδομάδα. Ύστερα από την χαρτογράφηση καταγράψαμε τις παρατηρήσεις μας, οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο την έλλειψη δέ-

ντρων σε κεντρικά και μη σημεία της πόλης, **την καταπάτηση κεντρικών πεζοδρομίων** από καφετέριες, καθώς και την **άσχημη κατάσταση των πινακίδων** του οδικού δικτύου σε πολλά μέρη των δρόμων.

Επιπλέον παρατηρείται σε κεντρικούς δρόμους της πόλης τόσο **έλλειψη ειδικών πεζοδρομίων για τυφλούς** όσο και **έλλειψη σήμανσης** για την κυκλοφορία. Σε περιοχές ωστόσο μακριά από το κέντρο είναι φανερή η χαλαρότητα στον τομέα της καθαριότητας και της δόμησης, αφού υπάρχουν θύλακες **σκουπιδιών** κοντά σε σπίτια, καθώς και **κακοφτιαγμένα πεζοδρόμια**, τα οποία δυσκολεύουν την καθημερινότητα των κατοίκων των μη κεντρικών

περιοχών. Ελπίζουμε τα παραπάνω προβλήματα να αντιμετωπιστούν σύντομα, διότι η οικονομική επιβάρυνση που απαιτείται είναι ελάχιστη.

Χαράλαμπος Ζαχαρόπουλος & Αθανάσιος Ανδρικόπουλος»

Ευχόμαστε η δουλειά των ακούραστων φίλων της ΟΙΚΙΠΑ να ευαισθητοποιήσει την κοινή γνώμη για τη σημασία δημιουργικών και ενεργοποιημένων πολιτών αντί απαιτητικών πελατών.

Γεωργία Θανοπούλου

ΚΟΡΩΝΟΪΟΣ:

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΒΟΜΒΑ ΤΑ ΓΑΝΤΙΑ, ΟΙ ΜΑΣΚΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΑΝΤΙΛΑΚΙΑ ΣΤΟΥΣ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟΥΣ

Ανησυχητικές διαστάσεις λαμβάνει η απόρριψη **υγειονομικών μέσων προστασίας** από τον **κορωνοϊό**, όπως **μάσκες, γάντια και αντσηπτικά μαντιλάκια** στους **μπλε κάδους της Ελληνικής Εταιρείας Αξιοποίη-**

σης Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ).

Παρά τις **προειδοποιήσεις και τις εκστρατείες ενημέρωσης των πολιτών** από το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, τον ΕΟΑΝ, τους δήμους και την ΕΕΑΑ, φαίνεται ότι κάποιοι ασυνείδητοι δυστυχώς συνεχίζουν να επιδεικνύουν επικίνδυνη συμπεριφορά προς τους εργαζόμενους καθαριότητας των δήμων, καθώς και των υπαλλήλων στα κέντρα διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών (ΚΔΑΥ), οι οποίοι έρχονται

σε επαφή με τα συγκεκριμένα υλικά, κατά τον διαχωρισμό αποβλήτων.

Η Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης επισημαίνει ότι οι εργαζόμενοι στα κέντρα διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών έρχονται σε άμεση επαφή με τα υλικά αυτά (γάντια και μάσκες) στη φάση της χειροδιαλογής, με αποτέλεσμα να **εγείρονται πρόσθετοι κίνδυνοι για την υγεία τους.**

Οι εργαζόμενοι στον τομέα της

καθαριότητας μέσα σε αυτές τις πολύ δύσκολες συνθήκες δίνουν καθημερινά τη δική τους μάχη, ώστε να κρατήσουν τους δήμους μας καθαρούς. Ας τους σεβαστούμε όλοι και, ειδικά τώρα, ας διαχειριστούμε με τη μεγαλύτερη δυνατή υπευθυνότητα τα απορρίμματά μας, ώστε να τους βοηθήσουμε κι εμείς με τη σειρά μας να συνεχίσουν υγιείς την εργασία τους.

ΠΗΓΗ: <https://greenagenda.gr>

